
Strategia Rozwoju Gminy Budzów na lata 2021 - 2030

Budzów, 2021 r.

Opracowanie:

Strategię Rozwoju Gminy Budzów na lata 2021 – 2030 opracowano dzięki współpracy Urzędu Gminy z firmą EKO – GEO GLOB.

Strategia zawiera dane wg stanu na 31.12.2020 r.

Przedstawione zdjęcia stanowią własność Gminy Budzów.

Spis treści

SPIS TREŚCI	3
I. WPROWADZENIE.....	5
II. DIAGNOZA GMINY BUDZÓW.....	7
2.1. Strefa przestrzenna	7
2.1.1. Położenie.....	7
2.1.2. Komunikacja.....	9
2.1.3. Zabytki.....	9
2.1.4. Infrastruktura	11
Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	11
Ciepłownictwo i gazownictwo.....	12
Energia elektryczna.....	12
2.1.5. Mieszkalnictwo	12
2.1.6. Środowisko.....	13
2.2. Strefa społeczna	18
2.2.1. Demografia.....	18
2.2.2. Pomoc społeczna	20
2.2.3. Bezrobocie	20
2.2.4. Bezpieczeństwo	22
2.2.5. Kultura, Sport, Rekreacja	23
2.2.6. Ochrona zdrowia	25
2.2.7. Oświata	25
2.2.8. Partnerstwo	26
2.3. Strefa gospodarcza	27
2.3.1. Podmioty gospodarcze.....	27
2.3.2. Rolnictwo.....	28
2.3.3. Turystyka.....	29
III. WNIOSKI Z DIAGNOZY STRATEGICZNEJ.....	30
3.1. W zakresie uwarunkowań przestrzennych.....	30
3.2. W zakresie procesów społecznych	33
3.3. W zakresie uwarunkowań gospodarczych.....	34
IV. ANALIZA SWOT GMINY BUDZÓW	35
V. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	37
VI. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY	42
6.1. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	47
VII. WIZJA ROZWOJU I MISJA GMINY BUDZÓW W PERSPEKTYWIE 2030 ROKU	49
VIII. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY BUDZÓW W WYMIARZE PRZESTRZENNYM, SPOŁECZNYM I GOSPODARCZYM	50
8.1. Kierunki działań podejmowanych do osiągnięcia celów strategicznych	52

8.1.1. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy przestrzennej	52
8.1.2. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy społecznej.....	55
8.1.3. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy gospodarczej	58
IX. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ.....	59
X. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII.....	64
10.1. Monitoring	65
10.2. Ewaluacja	66
XI. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z WYTYCZNYMI I ZAŁOŻENIAMI ZAWARTYMI W DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU.....	66
SPIS WYKRESÓW, TABEL, RYSUNKÓW.....	74

I. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Budzów na lata 2021 – 2030 (dalej Strategia) jest dokumentem opracowanym dla gminy Budzów i jej mieszkańców oraz podmiotów działających na jej terenie. Powstała z inicjatywy władz lokalnych, dostrzegających dalszą potrzebę rozwoju gminy z uwagi na zmieniającą się sytuację przestrzenno - społeczno - gospodarczą.

W okresie, który upłynął od opracowania poprzedniej Strategii na lata 2008-2020, zarówno w otoczeniu zewnętrznym jak i wewnętrznym zaszło szereg zmian, mających istotne znaczenie dla rozwoju gminy, zarówno w okresie najbliższych lat, jak i w perspektywie długofalowej. W związku z tym władze samorządu gminnego uznały za celowe opracowanie nowej Strategii. Bardzo ważnym czynnikiem uzasadniającym potrzebę opracowania nowego dokumentu strategicznego jest zapewnienie spójności ze strategicznymi dokumentami na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym.

Ramy prawne dla opracowania Strategii nadała Uchwała Nr XXI/204/2021 Rady Gminy Budzów z dnia 12 lutego 2021 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Budzów na lata 2021-2030, w tym trybu konsultacji.

Zawartość Strategii Rozwoju Gminy Budzów na lata 2021-2030 jest zgodna z zapisami art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 poz. 713 z późn. zm.), a jej struktura odpowiada logice procesu strategicznego. W dokumencie można wyróżnić 4 głównych bloków tematycznych/części.

Elementy składowe Strategii przedstawiono poniżej.

Część diagnostyczna

Zawiera wnioski z przeprowadzonej gminy Budzów w ujęciu przestrzennym, społecznym oraz gospodarczym diagnozy strategicznej. Część diagnostyczna została uzupełniona o wnioski z przeprowadzonej ankietyzacji mieszkańców gminy.

Część strategiczna i operacyjna

W tej części przedstawiono misję oraz wizję gminy Budzów w horyzoncie czasowym do 2030 roku oraz plany działań na najbliższe 9 lat obowiązywania Strategii w podziale na cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki działań.

Część przestrzenna

W tej części skupiono się na rozwoju przestrzennym gminy w perspektywie kolejnych 9 lat – wskazano obszary strategicznej interwencji na poziomie wojewódzkim, określono je na poziomie gminnym, określono strukturę funkcjonalno – przestrzenną gminy Budzów oraz określono wytyczne w zakresie kształtowania przestrzeni w gminie.

Część wdrożeniowa

Zawiera kwestie związane z realizacją i monitoringiem wdrożenia Strategii, w tym spójność z dokumentami wyższego rzędu. Przytoczone wskaźniki monitoringu określono w szczegółowy sposób, zgodnie z wskaźnikami monitoringu określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego do 2030 roku.

Przyjęta i wdrażana Strategia pozwoli nie tylko efektywnie prowadzić politykę rozwoju Gminy, ale także będzie dokumentem umożliwiającym skorzystanie z licznych instrumentów finansowych wspierających rozwój lokalny i regionalny, w tym pochodzących z perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Należy pamiętać, że niniejszy dokument ma charakter otwarty, nie zamyka się przed zmianami i wprowadzaniem nie ujętych w aktualnej wersji dokumentu rozwiązań.

II. Diagnoza gminy Budzów

2.1. Strefa przestrzenna

2.1.1. Położenie

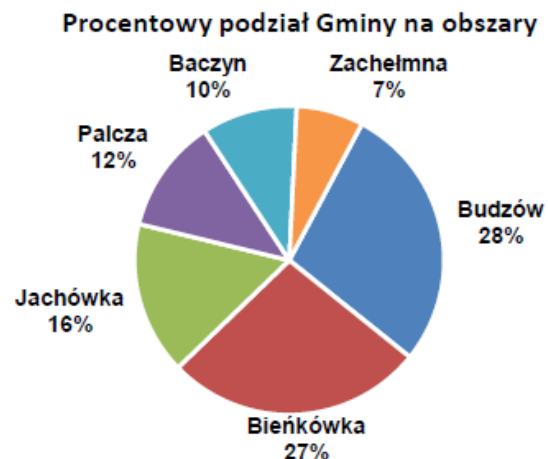
Gmina Budzów położona jest w zachodniej części województwa małopolskiego, północno-wschodniej części powiatu suskiego. Graniczy z gminami Zembrzyce i Maków Podhalański, znajdującymi się również w powiecie suskim, gminami Tokarnia, Pcim, Sułkowice położonymi w powiecie Myślenickim oraz gminami Lanckorona, Stryszów z powiatu Wadowickiego.

Granice administracyjne gminy przedstawiono poniżej.

Rysunek 1. Granice gminy Budzów.

Gmina Budzów zajmuje powierzchnię ok. 7 356 ha, co stanowi ok. 11% całkowitej powierzchni powiatu. W skład Gminy wchodzi sołectwa (wsie): Budzów, Baczyn, Bieńkówka, Jachówka, Palcza i Zachełmna. Powierzchniowo do największych miejscowości na terenie gminy należy: Budzów oraz Bieńkówka łącznie zajmując 55% powierzchni gminy Budzów.

Rysunek 2. Procentowy podział gminy Budzów na miejscowości.

Zagospodarowanie przestrzenne

Strukturę osadniczą gminy Budzów charakteryzuje zwarty układ liniowy wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 956 jak również dróg powiatowych i gminnych. Tereny zainwestowane zajmują ok 7,3% powierzchni gminy (7 356 ha) i skupiają się głównie przy drodze wojewódzkiej, drogach powiatowych i gminnych. Główną formą zainwestowania są obiekty zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej.

Zabudowa w pasie wzdłuż drogi wojewódzkiej przebiegającej przez Budzów, Baczyn i Palczę stanowi obszar, intensywności usług. Znajduje się tutaj największa liczba obiektów usługowych ważnych dla gminy – począwszy od usług publicznych reprezentowanych przez usługi administracji (urząd gminy, poczta), kościoły, usługi oświaty, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek zdrowia, Biblioteki i Ośrodek Animacji Kultury, jak również usługi handlu, sportu i rekreacji.

Zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa jest mniej więcej równomiernie rozłożona na terenie gminy. Tworzy ona wyraźnie zwartą strukturę zapobiegając jednocześnie rozproszaniu zabudowy. Wpływa to pozytywnie na prowadzenie polityki gminy.

W gminie Budzów zabudowa rekreacyjna zlokalizowana jest głównie w miejscowościach Budzów, Zachełmna, Jachówka i Bieńkówka. Tworzy ona niewielkie kompleksy rozproszone po miejscowościach. Nie znajdują się one w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Zlokalizowane są na terenach położonych na wyższych wysokościach niż zabudowa mieszkaniowa. Położenie gminy jak również ukształtowanie terenu pozytywnie wpływa na rozwój turystyki.

2.1.2. Komunikacja

Trzonem układu drogowego w gminie Budzów są dwie drogi: wojewódzka nr 956 Zembrzyce – Budzów – Biertowice, łącznica do drogi krajowej nr 28 w Zembrzycach i powiatowe:

- Nr P 1689K Budzów – Trzebunia – Stróża,
- Nr P 1706K Stronie – Zachełmna – Budzów,
- Nr P 1707K Brody – Palcza,
- Nr P 1708K Baczyn - Bieńkówka

Gmina położona jest na uboczu w stosunku do ważniejszych tras, jakimi są trasy Kraków – Zakopane oraz Wadowice – Sucha Beskidzka – Maków Podhalański – Zakopane i Nowy Sącz.

Droga wojewódzka jest uciążliwa dla gminy ze względu na duży ruch samochodowy i wynikające stąd skażenie środowiska oraz szczególne ograniczenia swobody ruchu lokalnego.

Długość dróg gminnych wynosi obecnie 65 km i w większości są utwardzone, posiadają nawierzchnie asfaltowe.

W Gminie nie ma komunikacji kolejowej.

2.1.3. Zabytki

W obszarze gminy Budzów zlokalizowany jest jeden obiekt wpisany do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Małopolskiego, tj.: kościół parafialny p.w. Świętej Trójcy w Bieńkówce - nr rej. A-435/86 z dnia 19.08.1986 r. (B) [A-678/M] – zbudowany w latach 1793 - 1796. Kościół o cechach barokowo - klasycystycznych, murowany z kamienia, tynkowany, jednonawowy, z węższym prezbiterium zamkniętym trójbocznie, przy którym od południa jest zakrystia. Przy korpusie od zachodu wydatna kwadratowa wieża nakryta cebulastym hełmem. Dachy siodłowe, kryte blachą. Wyposażenie wnętrza barokowe i rokokowe z XVIII wieku, m.in. z ołtarzami dawnego wyposażenia kościoła klasztornego SS. Norbertanek w Krakowie. W kościele znajduje się otoczony miejscowym kultem obraz Matki Bożej zwanej Bieńkowską, a także obraz Św. Trójcy z XIX wieku namalowany przez malarza Jana Stankiewicza z Oświęcimia.

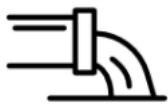
Widok kościół parafialny p.w. Świętej Trójcy w Bieńkowie

Na terenie gminy Budzów znajdują się 51 obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków. W większości są to kapliczki przydrożne oraz obiekty mieszkalne wykazujące cechy charakterystyczne dawnej zabudowy wiejskiej. Obiekty zabytkowe znajdują się w każdej miejscowości gminy: Baczyn – 9 obiektów, Bieńkówka – 12 obiektów, Budzów – 19 obiektów, Jachówka – 3 obiekty, Palcza – 5 obiektów i Zachełmna – 3 obiekty.

W miejscowości Bieńkówka, Jachówka i Palcza znajdują się strefy konserwatorskie. W Gminie znajduje się również 28 stanowisk archeologicznych: 4 w Baczynie, 5 w Bieńkówce, 10 w Budzowie, 6 w Jachówce, dwa w Palczy i jedno w Zachełmnej.

2.1.4. Infrastruktura

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

W gminie Budzów mieszkańcy są zwodociągowani z prywatnych ujęć. Z takiego rozwiązania korzysta ok. 90% mieszkańców gminy. Gmina posiada wodociąg tylko w centrum Budzowa, do którego podłączone są budynki użyteczności publicznej. Całkowita długość sieci wynosi ok. 0,7 km. Woda zasilająca wodociągi pochodzi z dwóch studni wierconych. Ich wydajność wynosi 60,5 m³/d.

Budowę sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, rozpoczęto w 2019 roku. Sieć kanalizacji sanitarnej wykonano z rur PVC-U fi 315 ÷ fi 160 mm odprowadzającej ścieki.

Zostały wykonane dwa kolektory główne z rur PVC-U fi 315÷1600 mm i z rur PVC-U fi 200÷160 mm. oraz kolektory wraz z przyłączami 9 szt. kanałów bocznych od kolektora głównego z rur PVC-U fi 200÷ 160 mm. Trasa kanałów przebiega głównie po gruntach prywatnych właścicieli, działkach własności Gminy Budzów (głównie drogi gminne), wzdłuż pasa drogi wojewódzkiej nr 956 Biertowice - Sułkowice - Zembrzyce, wzdłuż pasa drogi powiatowej nr 1689 K Budzów - Trzebunia - Stróża oraz częściowo w obszarze działek RZGW tj. potok Paleczka, Jachówka.

Podłączonych do sieci kanalizacyjnej (na dzień 31.12.2020 r.) było 245 obiektów, 57 budynki niepodpięte do gminnej sieci kanalizacyjnej z tego 33 mieszkańców posiadało przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Widok na oczyszczalnię ścieków w Budzowie

W roku 2020 zakończono na terenie gminy Budzów inwestycję związaną z budową oczyszczalni ścieków o przepustowości 800m³ na dobę.

Realizacja tej inwestycji przyczyni się do rozbudowy sieci kanalizacyjnej i poprawy jakości gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Budzów.

Ciepłownictwo i gazownictwo

W gminie Budzów nie funkcjonuje żaden zorganizowany system zaopatrzenia w ciepło. Sposób ogrzewania budynków opiera się na wykorzystaniu lokalnych źródeł ciepła – indywidualnych kotłowni lokalnych.

W celu ograniczenia szkodliwej emisji spalin główne zmiany dotyczyć będą modernizacji źródeł ciepła oraz stopniowej ich wymiany na zasilane paliwem ekologicznym.

Kolejnym krokiem do stworzenia ekologicznie czystego obszaru powinno stać się wykorzystywanie alternatywnych źródeł ciepła w postaci geotermiki ziemi, pomp ciepłych, a także kolektorów słonecznych.

Na terenie gminy nie funkcjonuje sieć gazowa. Na dzień opracowania dokumentu prowadzone są prace związane z rozpoczęciem gazyfikacji gminy poprzez budowę sieci gazowej w miejscowości Budzów oraz Jachówka.

Energia elektryczna

Na terenie gminy Budzów energia elektryczna dostarczana jest za pomocą linii niskiego i średniego napięcia. Zarządcą sieci jest TAURON Dystrybucja S.A. – Rejon Dystrybucji w Wadowicach. Źródłem energii jest stacja elektroenergetyczna WN/SN GPZ Sucha Beskidzka.

Moc transformatorów jak również rezerwy mocy pozwalają na rozbudowę sieci przyłączając nowych odbiorców.

2.1.5. Mieszkalnictwo

W gminie Budzów przeważająca formą zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zagrodowa. Skupia się ona wzdłuż drogi wojewódzkiej jak również dróg powiatowych, gminnych oraz gęstej sieci dróg wewnętrznych. Poprzeplatana jest ona terenami zielonymi jak również łąkami i polami uprawnymi. Takie rozmieszczenie zabudowy mieszkaniowej wynika z ukształtowania terenu. Im dalej od głównych dróg tym różnice w wysokościach są większe.

Pod względem przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na jedną osobę gmina Budzów posiada wartości niższe od wartości dla powiatu i województwa i wynosi 25,0 m².

Corocznie na terenie gminy Budzów obserwuje się niewielki wzrost liczby mieszkań. W roku 2019 na terenie gminy zlokalizowanych było 2 267 mieszkań o łącznej powierzchni 223 936 m².

Tabela 6. Charakterystyka zasobu mieszkaniowego na terenie gminy Budzów w latach 2015 – 2019.

Zasoby mieszkaniowe	Jedn. miary	2015	2016	2017	2018	2019
Mieszkania	szt.	2 132	2 164	2 202	2 234	2 267
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	203 382	208 663	214 082	218 949	223 936

2.1.6. Środowisko

Powietrze

Największy wpływ na jakość powietrza na terenie gminy Budzów ma emisja powierzchniowa generowana przez gospodarstwa domowe na terenie gminy. Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest: spalanie paliwa stałego (węgiel, drewno opałowe, ekogroszek), sporadyczne incydenty spalania odpadów w piecach indywidualnych gospodarstw domowych. Emisja powierzchniowa na terenie gminy jest szczególnie uciążliwa w sezonie grzewczym.

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą także emisja komunikacyjna, która najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu kołowego. Na terenie gminy Budzów największym nasileniem ruchu komunikacyjnego charakteryzuje się przebiegająca przez środek gminy droga wojewódzka nr 956.

Emisja przemysłowa na terenie gminy Budzów ma znikomy wpływ na jakość powietrza.

Roczna ocena jakości powietrza na terenie województwa małopolskiego dla roku 2020 wykonana przez Regionalnym Wydziale Monitoringu Środowiska w Krakowie Departamentu Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wykazała przekroczenia następujących substancji na terenie gminy Budzów:

- ✓ Poziomu docelowego Benzo(a)pirenu – średnia roczna,
- ✓ Poziomu dopuszczalnego pyłów PM10 – średnia dobową,
- ✓ Poziomu dopuszczalnego pyłów PM10 – średnia roczna,
- ✓ Poziomu dopuszczalnego (II faza) pyłów PM2.5 – średnia roczna,

ze względu na ochronę zdrowia.

Przekroczenia tak wielu substancji, wskazuje, iż jakość powietrza na terenie gminy Budzów jest niezadowalająca.

Wpływ na wysoki poziom zanieczyszczeń na terenie gminy ma ukształtowanie terenu, charakter istniejącej zabudowy oraz brak sieci gazowej.

Walory przyrodnicze i obszary chronione

Położenie gminy Budzów ma wpływ na wartości przyrodnicze obszaru. Zróżnicowanie siedliskowe oraz bogactwo szaty roślinnej jest wynikiem urozmaiconej rzeźby terenu jak i sieci hydrograficznej.

Na terenie Gminy Budzów nie występują obszarowe formy ochrony przyrody (parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu), jednak gmina na krótkim odcinku graniczy z rezerwatem przyrody „Las Gościbia” znajdującym się w gminie Sułkowice w powiecie myślenickim. Rezerwat ten utworzony został w celu ochrony ekosystemów leśnych znajdujących się w obszarze źródłowym potoku Gościbia. Występują tu dolnoreglowe lasy bukowe wykazujące cechy naturalnych, karpaccich obszarów leśnych. Pomimo tego, że sam rezerwat nie leży w granicach gminy Budzów to tereny leżące w sołectwie Bieńkówka można uznać za jego naturalną, nieformalną otulinę. Ochronę tego obszaru należy mieć na uwadze już na etapie planowania przestrzennego. Działalność gminy, mieszkańców oraz inwestorów na tym terenie nie może mieć negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze. Należy to uwzględnić także w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego, co pozwoli na odstąpienie od inwestycji budowlanych na terenach cennych przyrodniczo.

Na terenie gminy Budzów zlokalizowany jest jeden pomnik przyrody Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* zlokalizowana w miejscowości Baczyn, dz. nr ewid. 1805/4. Parametry pomnika przyrody: wysokość 27 m, pierścienia 126 cm, obwód 396 cm, wiek ok. 150-160 lat. Data ustanowienia: 31.01.2002 r.

Na terenie gminy obowiązuje ponadto ochrona gatunkowa roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych realizowane na podstawie odpowiednich rozporządzeń Ministra Środowiska.

Gatunki roślin i zwierząt, które podlegają ochronie prawnej:

- ściślejszej ochronie podlegają rośliny: parzydło leśne, podrzeń żebrowiec, dziewięciśł beżłodygowy, buławnik mieczolistny, skrzyp olbrzymi, bluszcz pospolity, listera jajowata, widłak jałowcowaty, podkolan biały
oraz zwierzęta: minoga strumieniowego, strzeblę potokową, śliza, lipienia, pstrąga, świnkę, ropuchę, salamandrę plamistą, jaszczurkę zwinkę, zaskrońca, bociana czarnego, derkacza, dzięcioła czarnego, krogulca, sowę uszatą, jeża, i wydrę
- częściowej ochronie podlegają rośliny: kopytnik pospolity, centuria pospolita, kruszyna pospolita, przytulia wonna, paprotka zwyczajna, pierwiosnek wyniosły oraz kalina koralowa.

Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie gminy wynosi 2 920,42 ha, co daje lesistość na poziomie 39,70%. Wskaźnik lesistości dla omawianego obszaru jest zatem wyższy od średniej krajowej, która wynosi 30,0 %.

W drzewostanie przeważają jodły, świerki i buki. Lasy zaliczane są do grupy lasów wodochronnych i glebochronnych. Szczególnie te położone w górnych partiach wzniesień i na stokach. W dolinach rzek i potoków występuje olcha górska.

Do większych kompleksów leśnych zaliczyć można obszary porastające pasmo Chełmu, Babicy i Koskowej Góry. Ok. 28% powierzchni leśnych zajmują lasy państwowe będące administrowane przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych Nadleśnictwo Sucha. Wyróżnić można kilka kompleksów leśnych: północny i południowy stok Chełmu, południowo-zachodni stok Makowskiej Góry, południowy stok góry Lasek, północnym stoku Koskowej Góry oraz wzgórze w Baczynie i Palczy.

Gospodarka odpadami

Odpady komunalne na terenie gminy Budzów powstają głównie w gospodarstwach domowych, obiektach użyteczności publicznej oraz infrastruktury (handel, usługi itp.).

Odpady komunalne z terenu gminy Budzów odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej. Właściciele nieruchomości zamieszkałych gromadzą odpady zmieszane jak i segregowane w workach przeznaczonych do tego celu, również odpady segregowane (papier i makulatura, szkło, tworzywa sztuczne, metal, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, bioodpady) w workach różnego koloru w zależności od rodzaju odpadów

segregowanych (przedsiębiorca odbierający odpady zapewnia właścicielom nieruchomości zamieszkałych worki przeznaczone do gromadzenia odpadów segregowanych).

Pozostałe frakcje odpadów podlegających selektywnej zbiórce mieszkańcy gminy Budzów mogą dostarczyć do Punktu Selektywnego Odbierania Odpadów Komunalnych przy budynku oczyszczalni ścieków w Budzowie 34-211 Budzów 766. W ramach PSZOK właściciele nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Budzów mogą przekazywać m.in. chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady zielone i biodegradowalne, zużyte opony, meble i odpady wielkogabarytowe pochodzące z gospodarstw domowych oraz pozostałe odpady wysegregowane.

Masa zebranych w ostatnich latach odpadów komunalnych wykazuje tendencję wzrostową, (znaczną w roku 2020) zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 1. Masa zebranych odpadów komunalnych na terenie gminy Budzów.

Rok	2018	2019	2020
Masa odpadów [Mg]	751,49	965,69	1814,6440

Gmina Budzów posiada opracowany Program usuwania azbestu i materiałów zawierających azbest z terenu Gminy Budzów na lata 2011-2032. Masa wyrobów azbestowych na terenie gminy została przedstawiona w poniższej tabeli, zgodnie z bazą azbestową.

Tabela 2. Masa wyrobów azbestowych [kg] na terenie gminy Budzów.

Masa wyrobów azbestowych [kg]	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne
Zinwentaryzowane	1 616 141	1 612 201	3 940
Unieszkodliwione	604 751	600 811	3 940
Pozostałe do unieszkodliwienia	1 011 390	1 011 390	0

Wody

Obszar gminy Budzów w 95% odwadniany jest przez rzekę Paleczkę oraz jej dopływy.

Przepływa ona przez centralną część gminy W mniejszym stopniu gmina odwadniana jest przez potok Harbutówka, Trzebuńka, Cedron, Stryszawka. Są to skrajne obszary gminy.

Cały teren gminy leży w trzech zlewniach II rzędu rzek Skawy, Skawinki i Raby. Rzeki są zasilane przez opady atmosferyczne i wody roztopowe. W konsekwencji tego na terenie gminy występują wezbrania i powodzie.

Wody podziemne występujące na terenie gminy są w dwóch poziomach: czwartorzędowym, paleogenowym i neogenowym. Paleogenowe i neogenowe pokłady znajdują się na podłożu fliszowym i kredowym. Czwartorzędowe utwory to osady aluwialne głównie w dolinach cieków.

Zagrożenie powodziowe

Występowanie stanów powodziowych spowodowane jest głównie opadami atmosferycznym i wiosennymi roztopami. Na terenie gminy Budzów zagrożenie powodziowe mogą stwarzać rzeki: Paleczka, Jachówka i Zachełmna.

Rysunek 3. Zagrożenie powodziowe na terenie gminy Budzów.

Zagrożenie osuwiskowe

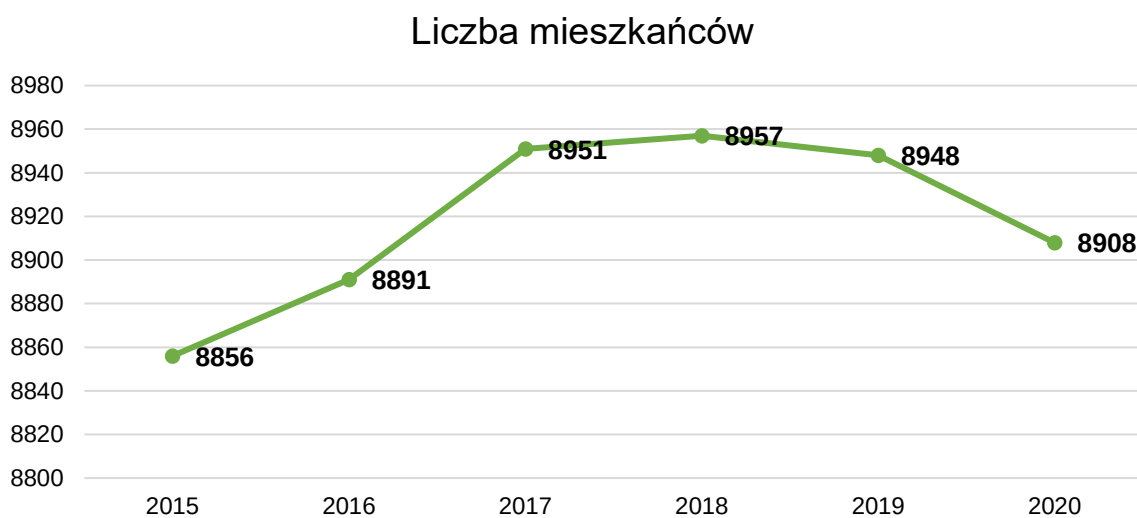
Na obszarze gminy Budzów występują osuwiska aktywne, okresowo aktywne, nieaktywne oraz obszary zagrożone ruchami masowymi.

W gminie Budzów osuwiska aktywne zlokalizowane są głównie we wsi Budzów. Łączna powierzchnia wszystkich osuwisk aktywnych na terenie gminy wynosi ok. 75,5 ha, okresowo aktywnych ok. 83 ha, nieaktywnych ok. 84 ha, natomiast terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych wynosi ok. 250 ha.

2.2. Strefa społeczna

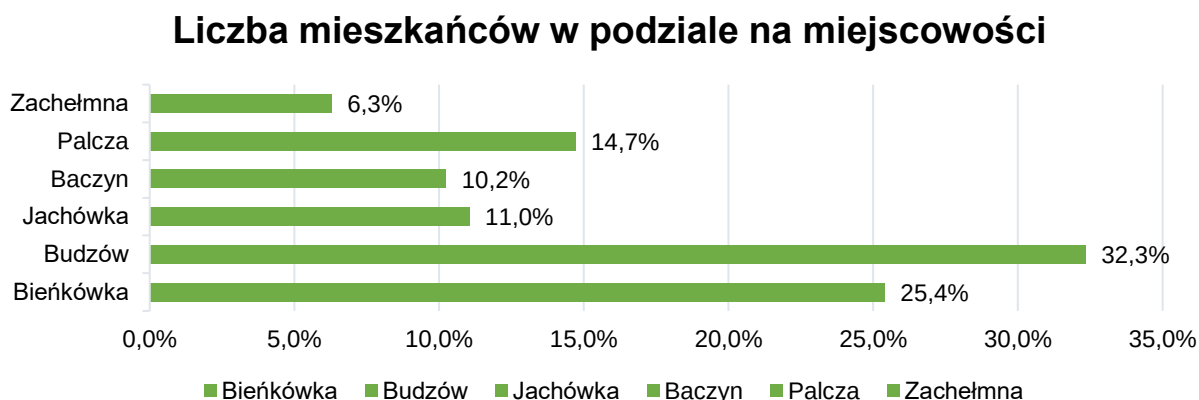
2.2.1. Demografia

Liczba mieszkańców gminy Budzów w ostatnich latach wykazuje wahania wartości. W 2020 roku teren gminy zamieszkiwało 8 908 osób. Na przestrzeni lat liczba mieszkańców utrzymuje się na podobnych poziomach, wahania wartości dotyczą kilkunastu osób rocznie.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Budzów w latach 2015-2020.

Do najliczniej zamieszkalnych miejscowości należy Budzów oraz Bieńkówka, które zamieszkuje łącznie 57,7% mieszkańców.

Wykres 2. Liczba mieszkańców w podziale na miejscowości w 2020 roku na terenie gminy Budzów.

Na terenie gminy Budzów we wszystkich analizowanych latach odnotowano dodatnie saldo migracji, zgodnie z poniższą tabelą. Oznacza to, iż obszar gminy Budzów jest atrakcyjnym terenem pod względem zamieszkania.

Tabela 2. Saldo migracji na terenie gminy Budzów w latach 2015-2020.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zameldowania ogółem	134	160	165	200	148	134
Wymeldowania ogółem	56	58	49	75	72	73
Saldo migracji	78	102	116	125	76	61

W ramach oceny sytuacji demograficznej na terenie gminy Budzów przeanalizowano wartości wskaźnika przyrostu naturalnego, które z wyjątkiem roku 2020 osiągały dodatnie wartości. Na przestrzeni lat zaobserwować można coraz mniej korzystne wskaźniki przyrostu naturalnego. To właśnie niski przyrost naturalny odpowiada za zmniejszającą się liczbę mieszkańców gminy.

Tabela 3. Wskaźnik przyrostu naturalnego na terenie gminy Budzów w latach 2015-2020.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba urodzeń	128	112	127	111	115	105
Liczba zgonów	82	75	74	85	98	112
Wskaźnik przyrostu naturalnego	46	37	53	26	17	-7

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Budzów została przedstawiona z podziałem na 3 grupy:

- grupa w wieku przedprodukcyjnym,
- grupa w wieku produkcyjnym,
- grupa w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem na terenie gminy Budzów w latach 2015-2020.

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	Jedn. miary	2015	2016	2017	2018	2019	2020
w wieku przedprodukcyjnym	osoba	23,5	23,3	22,9	22,6	22,6	22,4
w wieku produkcyjnym	osoba	61,9	62,0	62,0	62,0	61,8	61,7
w wieku poprodukcyjnym	osoba	14,5	14,7	15,1	15,4	15,6	15,9

Zgodnie z powyższą tabelą:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w analizowanych latach w niewielkim stopniu malała. Przy założeniu, że tendencja ta się nie zmieni w kolejnych latach, liczba ludności gminy może ulegać zmniejszeniu
- liczba ludności w wieku produkcyjnym w nieznacznym stopniu malała,

- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym systematycznie wzrastała, co jest zgodne z krajowymi trendami demograficznymi.

Przeanalizowane dane wskazują, iż zjawisko starzenia się lokalnej społeczności na terenie gminy Budzów może się nasilać, co niesie za sobą określone konsekwencje.

2.2.2. Pomoc społeczna

Główny cel pomocy społecznej to umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadania te realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budzowie.

Pomoc społeczna wkracza w sytuacje osób i rodzin wtedy, gdy nie są one w stanie pokonać trudności życiowych własnym działaniem. Wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobiega tym sytuacjom poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

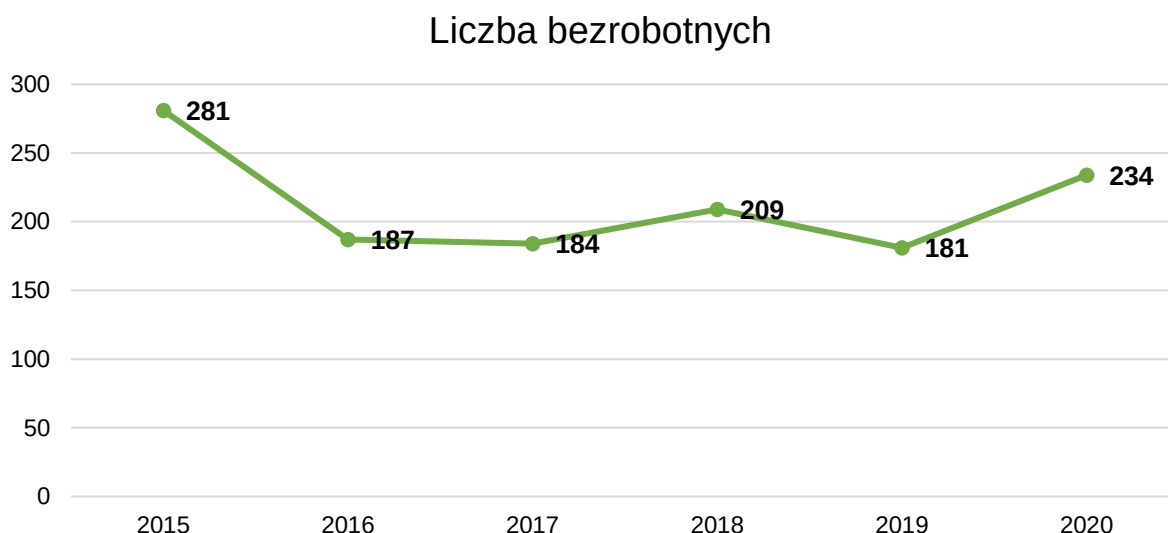
Na przestrzeni lat 2015-2020 liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gminy Budzów wykazywała tendencję spadkową, za wyjątkiem roku 2020, w którym odnotowano niewielki wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy wynosi około 1,4%. To bardzo niewielka wartość.

Tabela 3. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2015-2020 na terenie gminy Budzów.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób korzystających z świadczeń rodzinnych/opiekuńczych/funduszu alimentacyjnego	238	194	170	131	116	123

2.2.3. Bezrobocie

Analizując poziom bezrobocia na terenie gminy zauważyć można, iż liczba osób bezrobotnych na terenie gminy spada, zgodnie z poniższym wykresem (za wyjątkiem roku 2020, w którym odnotowano wzrost liczby osób bezrobotnych, co może być konsekwencją panującej na terenie kraju epidemii COVID-19).

Wykres 1. Liczba bezrobotnych na terenie gminy Budzów w latach 2015-2020.

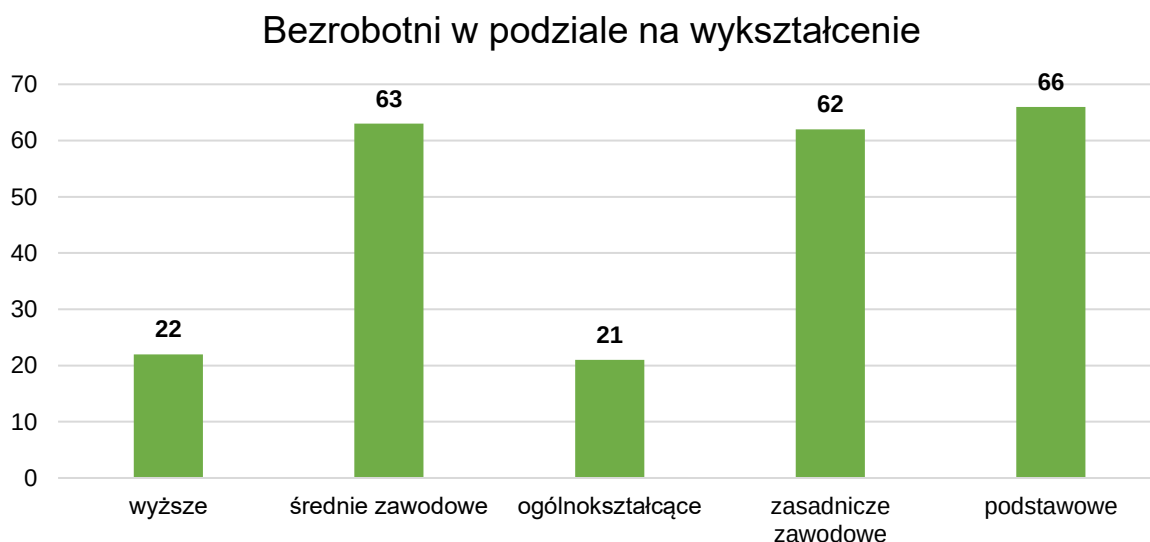
Stopa bezrobocia na terenie gminy w roku 2020 wynosiła 4,21%. (Dla porównania stopa bezrobocia dla powiatu suskiego w 2020 r. to 6,1%, a dla województwa małopolskiego 5,3%).

Najmniejszą liczbę bezrobotnych na terenie gminy stanowią osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca czyli bezrobotni, którym jest najłatwiej powrócić na rynek pracy. Długotrwale bezrobotni pozostający bez zatrudnienia powyżej dwóch lat w 2020 stanowiły 12% wszystkich bezrobotnych. Osoby te mają największe problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

Tabela 16. Liczba osób bezrobotnych w latach 2015-2020 na terenie gminy Budzów wg czasu pozostawania bez pracy.

Liczba osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Do 1 miesiąca	31	17	24	30	17	18
Od 3 do 6 miesięcy	54	57	46	47	42	43
Od 6 do 12 miesięcy	48	30	35	29	26	64
Od 12 do 24 miesięcy	48	26	23	36	28	40
Powyżej 24 miesięcy	54	16	18	24	36	28

Najliczniejszą grupę osób bezrobotnych na terenie gminy stanowili mieszkańcy z wykształceniem podstawowym, średnim i zasadniczym zawodowym. Osobom tym jest trudniej odnaleźć się na rynku pracy w porównaniu z osobami o wykształceniu wyższym, czy ogólnokształcącym.

Wykres 2. Charakterystyka bezrobotnych w 2020 roku w podziale na wykształcenie.

2.2.4. Bezpieczeństwo

Za bezpieczeństwo publiczne w gminie odpowiedzialna jest Komenda Powiatowa Policji z siedzibą w Suchej Beskidzkiej.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę popełnionych wykroczeń w ostatnich latach, zaobserwowano wzrost notowanych wykroczeń.

Tabela 4. Liczba wykroczeń na terenie gminy Budzów w latach 2015-2020.

	2017	2018	2019	2020
Liczba wykroczeń	62	42	81	157

Największa liczba wykroczeń na terenie gminy dotyczyła:

- ✓ Zakłócenia spokoju i porządku publicznego,
- ✓ Zniszczenia mienia,
- ✓ Kradzieży,
- ✓ Wykroczenia w ruchu drogowym.

2.2.5. Kultura, Sport, Rekreacja

Na terenie gminy Budzów działalność kulturalną prowadzi Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Budzów z siedzibą w Palczy, która oferuje szereg działań społecznych dla wszystkich grup wiekowych.

Obok funkcji rekreacyjnej, upowszechnieniowej, aktywizującej, wychowawczej, edukacji kulturalnej czy integracyjnej pełni funkcje pomocy i współpracy dla ruchu społeczno-kulturalnego całego środowiska, w którym rozwija swoją działalność. Ośrodek podtrzymuje i kultywuje tradycje kultury gminy i regionu, uczestniczy w realizacji wychowania regionalnego rozumianego przede wszystkim jako pogłębienie wiedzy młodego pokolenia o swoim regionie oraz jako tworzenie warunków do czynnego udziału ludzi w procesie ochrony i rozwoju kultury ludowej gminy i regionu. Przez swoją działalność Ośrodek przygotowuje do odbioru i tworzenia wartości kulturalnych, kształtuje wzory aktywnego uczestnictwa w kulturze, stwarza warunki do podejmowania działalności związanej z rozwojem twórczości artystycznej i sztuki ludowej oraz merytorycznego i finansowego nadzoru i opieki nad amatorskim ruchem artystycznym.

Na terenie ośrodka realizowane są następujące rodzaje działalności:

- ✓ Konkursy m.in. „Na najpiękniejszy ogród przydomowy, obejście w gospodarstwie rolnym” „Gminny Konkurs Wieńca Dożynkowego”,
- ✓ Warsztaty muzyczne,
- ✓ Warsztaty taneczne,
- ✓ Warsztaty plastyczne,
- ✓ Działalność Zespołu Regionalnego „Budzowskie Kliszczaki”,
- ✓ Działalność Orkiestr Dętych: „Sygnał” z Budzowa oraz z Bieńkówki,
- ✓ Działalność Kół Gospodyń Wiejskich: sześć Kół Gospodyń Wiejskich. w Baczynie Bieńkówce, Budzowie, Palczy i Zachełmnej,
- ✓ Amatorska Twórczość Ludowa.

Na terenie gminy znajdują się 3 obiekty pełno wymiarowe do piłki nożnej z całym zapleczem socjalnym: Bieńkówce, Budzowie i Jachówce oraz 2 boiska ORLIK w Baczynie i Palczy:

- ✓ Sołectwo Budzów: boisko o nawierzchni trawiastej do gry pełnowymiarowe LKS, boisko o nawierzchni ze sztucznej murawy przy LKS, boisko do piłki plażowej przy LKS, boisko o nawierzchni poliuretanowej przy Szkole Podstawowej nr 1, boisko o nawierzchni trawiastej z bieżnią poliuretanową przy Szkole Podstawowej nr 2,

- ✓ Sołectwo Bieńkówka: boisko o nawierzchni trawiastej do gry w piłkę nożną pełnowymiarowe LKS, boisko ze sztuczną murawą LKS, boisko przy Szkole Podstawowej o nawierzchni trawiastej,
- ✓ Sołectwo Jachówka: boisko o nawierzchni trawiastej do gry w piłkę nożną, boisko do piłki plażowej przy Gminnym Ośrodku Kultury, boisko do kosza o nawierzchni poliuretanowej przy Szkole Podstawowej, boisko o tenisa ziemnego oraz kosza o nawierzchni poliuretanowej,
- ✓ Sołectwo Baczyn: boisko ORLIK ze sztuczną murawą, boisko o nawierzchni poliuretanowej,
- ✓ Sołectwo Palcza: boisko ORLIK ze sztuczną murawą, boisko o nawierzchni poliuretanowej, boisko o nawierzchni poliuretanowej przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym, boisko do piłki plażowej przy budynku rekreacyjno – turystycznym,
- ✓ Sołectwo Zachełmna: boisko o nawierzchni trawiastej do gry w piłkę nożną, boisko o nawierzchni poliuretanowej przy Szkole Podstawowej w Zachełmnej.

Na terenie gminy działają 2 kluby sportowe: LKS Strzelec Budzów trenujących w następujących kategoriach wiekowych: seniorzy, juniorzy, juniorzy młodsi, trampkarze starsi, trampkarze młodsi. Klub Sportowy LKS Bieńkówka trenujących w kategoriach wiekowych: seniorzy, juniorzy.

W ostatnich latach znacznie poprawiła się baza sportowo-rekreacyjna i wypoczynkowa na terenie gminy Budzów. Większość obiektów jest ogólnodostępna i ich użytkowanie jest bezpłatne.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest kilka placów zabaw w różnych częściach gminy Budzów:

- ✓ Sołectwo Budzów: plac zabaw przy boisku sportowym LKS, plac zabaw w centrum wsi Budzów, plac zabaw przy Szkole Podstawowej nr 2 w Budzowie,
- ✓ Sołectwo Bieńkówka: plac zabaw przy Szkole Podstawowej, plac zabaw przy Przedszkolu Samorządowym, plac zabaw przy Domu Wiejskim w Bieńkówce, plac przy Ośrodku Zdrowia w Bieńkówce,
- ✓ Sołectwo Jachówka: plac zabaw przy Gminnym Ośrodku Kultury, plac zabaw przy Szkole Podstawowej,
- ✓ Sołectwo Palcza: plac zabaw przy boisku ORLIK, plac zabaw przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym,
- ✓ Sołectwo Baczyn: plac zabaw przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym,
- Sołectwo Zachełmna: plac zabaw przy Szkole Podstawowej.

Siłownie zewnętrzne zlokalizowane na terenie gminy Budzów:

- ✓ Sołectwo Budzów: siłownia wewnętrzna w budynku socjalnym na boisku sportowym LKS, siłownia zewnętrzna przy boisku sportowym LKS, siłownia zewnętrzna w centrum Budzowa,
- ✓ Sołectwo Bieńkówka: siłownia zewnętrzna na boisku LKS, siłownia zewnętrzna przy Domu Wiejskim, siłownia zewnętrzna przy budynku Ośrodka Zdrowia,
- ✓ Sołectwo Jachówka: siłownia zewnętrzna przy osiedlu Malinówka, siłownia zewnętrzna przy Gminnym Ośrodku Kultury,
- ✓ Sołectwo Palcza: siłownia zewnętrzna przy boisku ORLIK, siłownia wewnętrzna w budynku rekreacyjno-turystycznym, siłownia zewnętrzna przy byłym budynku POLGUM,
- ✓ Sołectwo Baczyn: siłownia zewnętrzna przy boisku ORLIK,
- ✓ Sołectwo Zachełmna: siłownia zewnętrzna przy budynku OSP.

2.2.6. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Budzów działają dwa Zakłady Opieki Zdrowotnej: Niepubliczny Ośrodek Zdrowia w Budzowie i Publiczny Ośrodek Zdrowia w Bieńkówce, które sprawują opiekę nad ludnością w zakresie opieki zdrowotnej. W Ośrodku Zdrowia w Bieńkówce działają poradnie ogólna, stomatologiczna. Ośrodek obejmuje swą opieką pacjentów z sołectwa Jachówka i Bieńkówka oraz innych zgłoszonych zgodnie ze złożonymi deklaracjami. W Ośrodku Zdrowia w Budzowie działają poradnie: ogólna, dziecięca, dla Kobiet, poradnia stomatologiczna. Ośrodek Zdrowia w Budzowie sprawuje opiekę zdrowotną nad osobami zgodnie ze złożonymi deklaracjami przez mieszkańców sołectwa Budzów, Baczyn, Palcza, Zachełmna.

Na terenie gminy w miejscowości Budzów zlokalizowana jest apteka.

2.2.7. Oświata

Stan infrastruktury oświatowej w gminie jest oceniany jako dobry i ulega stałej poprawie.

Do placówek oświatowych na terenie gminy Budzów zaliczyć można:

- ✓ Zespół Szkolno - Przedszkolny w Baczynie,
- ✓ Szkoła Podstawowa w Bieńkówce,
- ✓ Szkoła Podstawowa Nr 1 Budzów,
- ✓ Szkoła Podstawowa Nr 2 Budzów,
- ✓ Szkoła Podstawowa w Jachówce,

- ✓ Zespół Szkolno - Przedszkolny w Palczy,
- ✓ Szkoła Podstawowa w Zachełmnej,
- ✓ Przedszkole Samorządowe w Bieńkówce,
- ✓ Przedszkole Samorządowe w Budzowie.

Baza oświatowa w pełni zaspokaja potrzeby mieszkańców w tym zakresie.

Stosunek wszystkich osób uczących się na danym poziomie kształcenia do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia, czyli tak zwany współczynnik skolaryzacji brutto w okresie 2015 - 2019 przedstawia tabela poniżej.

Tabela 10. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego w latach 2015-2019 na terenie gminy Budzów.

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2015	2016	2017	2018	2019
szkoły podstawowe	%	86,19	97,57	96,27	96,71	96,03

W latach 2015-2019 współczynnik skolaryzacji dla szkolnictwa podstawowego na terenie gminy wykazał wartość mniejszą niż 100. Oznacza to, że mieszkańcy gminy Budzów uczęszczają też do innych szkół podstawowych niż do tych, które znajdują się na terenie ich gminy.

2.2.8. Partnerstwo

Gmina Budzów współpracuje z trzema stowarzyszeniami jako członek zwyczajny:

- ✓ od 29 czerwca 1995 r. ze Stowarzyszeniem Gmin Babiogórskich, którego celem jest tworzenie warunków do zacieśnienia wszechstronnej współpracy pomiędzy członkami stowarzyszenia i współdziałającymi organizacjami, ochrona i pomnażanie dziedzictwa kulturowego gmin, promowanie i ochrona walorów przyrodniczo – rekreacyjnych regionu, działanie promocyjne na rzecz rozwoju układu społeczno – gospodarczego w oparciu o posiadane walory;
- ✓ od 28 czerwca 2002 r. ze Stowarzyszeniem „Samorządowe Centrum Przedsiębiorczości i Rozwoju” w Suchej Beskidzkiej, którego celem jest wspieranie indywidualnej działalności gospodarczej na terenie Gminy Budzów;
- ✓ od 30 kwietnia 2008 r. Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Podbabiogórze z siedzibą w Suchej Beskidzkiej, którego celem jest realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) w ramach, której pozyskiwane są środki na rozwój obszarów zgodnie z wolą społeczności lokalnej, jak również podejmuje się inicjatywy i działania mające

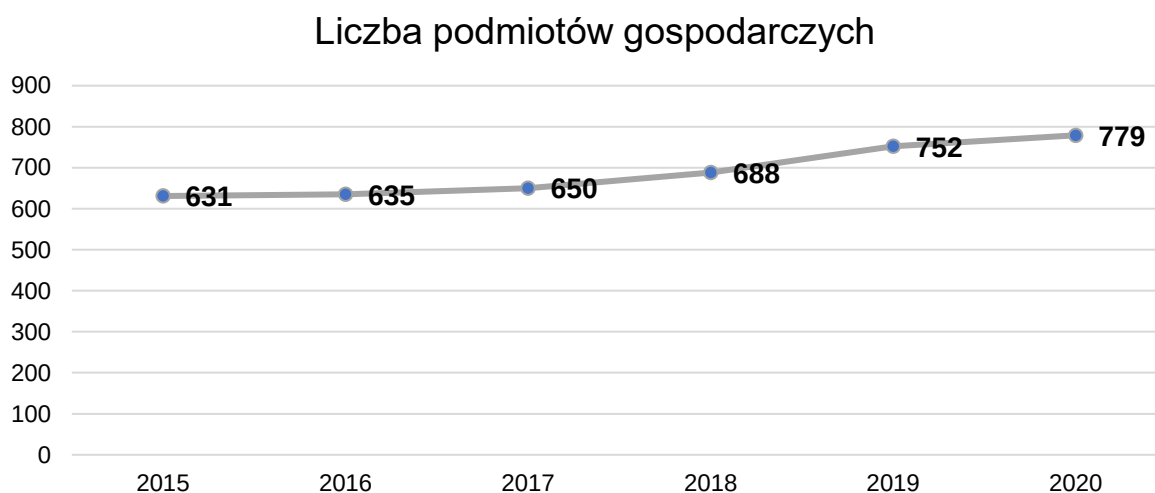
na celu budowanie i promocję wizerunku regionu, rozwój produktów lokalnych, turystyki, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich, poprawę estetyki miejscowości i bezpieczeństwa mieszkańców; prowadzone są działania na rzecz ochrony Środowiska, nawiązywane są kontakty w celu pozyskiwania obcych źródeł finansowania.

2.3. Strefa gospodarcza

2.3.1. Podmioty gospodarcze

W roku 2020 liczba podmiotów gospodarczych stanowiła wartość 779 podmiotów gospodarczych. Obserwowana jest niewielka tendencja wzrostowa.

Wykres 3. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Budzów w latach 2015 – 2020.

Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w roku 2020 dla gminy Budzów wynosiła 2,2, podczas gdy wartość dla powiatu wynosiła 4,8, a dla województwa małopolskiego 6,8. W związku z tym zauważyć można, iż teren gminy charakteryzuje się niskim poziomem przedsiębiorczości co jest typowe dla gmin wiejskich. Osiągnięta wartość nie odbiega od wartości dla innych gmin wiejskich powiatu suskiego.

Podmioty wg PKD przedstawiono w poniższej tabeli. Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy to przede wszystkim małe i średnie zakłady rodzinne.

Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: usługi ogólnobudowlane, przetwórstwo przemysłowe, obróbka drewna, handel i naprawy pojazdów samochodowych, gastronomia.

Tabela 5. Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności na terenie gminy Budzów (stan na 31.12.2020 r.).

Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności	
OGÓŁEM	
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11
B. Górnictwo i wydobywanie	4
C. Przetwórstwo przemysłowe	137
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2
F. Budownictwo	324
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	111
H. Transport i gospodarka magazynowa	24
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	22
J. Informacja i komunikacja	9
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	35
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5
O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8
P. Edukacja	21
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	22
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5
S. Pozostała działalność usługowa w tym sekcja i	29
T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	

2.3.2. Rolnictwo

Na obszarze gminy Budzów nie występują gleby I i II klasy bonitacyjnej. Gleby III klasy zajmują powierzchnię ok. 54,27 ha co stanowi ok. 0,7% powierzchni gminy.

Wśród gospodarstw rolnych najczęściej występuje gospodarstw indywidualnych, cechujących się rozdrobnieniem gruntów. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie Budzów wynosi 1,7901 ha. Końcem roku 2020 na terenie gminy znajdowało się 1686 gospodarstw rolnych, w tym:

- ✓ poniżej 2 ha - 985 gospodarstw
- ✓ od 2,01 do 5 ha - 681 gospodarstw
- ✓ powyżej 5 ha – 20 gospodarstw

Znaczenie rolnictwa jako ekonomicznej funkcji gminy maleje. W ostatnich latach obserwowany jest dynamiczny spadek liczby gospodarstw na terenie gminy. Coraz większe znaczenie będzie miał rozwój funkcji usługowych, produkcyjnych i rekreacyjnych (turystycznych).

2.3.3. Turystyka

Na terenie gminy Budzów istnieją możliwości rozwoju następujących rodzajów turystyki:

- turystyki krajoznawczej przy wykorzystaniu istniejących szlaków turystycznych oraz cennych obiektów dziedzictwa kulturowego (m.in. zabytkowe kościoły),
- eko- i agroturystyki na bazie gospodarstw rolnych.

Na terenie gminy funkcjonują dwa gospodarstwa agroturystyczne.

Gmina Budzów położona jest wśród malowniczych lasów jodłowo-świerkowych. Przez jej teren przebiegają liczne szlaki turystyczne, które prowadzą do atrakcyjnych miejscowości, na okoliczne góry oraz do Lanckorony.

Do najbardziej znanych znakowanych szlaków turystycznych należą:

- ✓ Szlak zielony o długości 8,5 km: Chełm Wschodni – Przełęcz Mysia – Lasek – Budzów – Zmazówka – Przełęcz pod Makowską Górą.
- ✓ Szlak niebieski o długości 10,8 km: Groby – Przełęcz Sanguszki – Krowia Góra – Hujówka – Babica Zachodnia – Bieńkówka – U Koska – Koskowa Góra
- ✓ Szlak czarny o długości 2,5 km: Ruskówka – Dolina Harbutówki – Chodnikówka – Babica Zachodnia – Babica.
- ✓ Szlak czerwony o długości 12,8 km: Chełm-Chełm Wschodni – Palcza – Moskalówka – Hujówka – Babica Zachodnia – Babica.

Przez gminę Budzów oprócz czterech wyżej wymienionych szlaków turystycznych przebiega również ścieżka edukacyjna w Bieńkówce. Ma ona długość około 4 km. Wiedzie od Sołtysiego

Działu na Babicę. Prowadzi ona przez urokliwe zakątki gminy Budzów. Pozwala na poznanie flory i fauny regionu.

Przez teren gminy przebiega szlak turystyczny Pamięci Znanych Ludzi Gminy Budzów w miejscowościach Jachówka i Bieńkówka.

Szlaki rowerowe przebiegające przez gminę Budzów zlokalizowane są w północnej części gminy. Powiązane są one ze szlakami przebiegającymi przez gminy Lanckorona i Stryszów.

III. Wnioski z diagnozy strategicznej

3.1. W zakresie uwarunkowań przestrzennych

Gmina Budzów położona jest na obszarze o bardzo wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych. Odległość od większych ośrodków miejskich wynosi: Wadowice – 25 km, Myślenice – 21 km.

Gmina nie jest narażona na bezpośrednie oddziaływanie przemysłu, jednakże bliska odległość do ośrodków miejskich pozwala na podjęcie pracy poza granicami gminy.

W niedalekiej odległości od gminy Budzów od strony wschodniej w odległości 16 km zlokalizowane jest Jezioro Mucharskie, od strony północnej w odległości 14 km znajduje się Kalwaria Zebrzydowska – miejsce kultu religijnego.

Lokalizacja gminy Budzów to także bliska odległość do terenów górskich – odległość od szczytu Beskidu Żywieckiego Babiej Góry wynosi około 30 km.

Cały obszar gminy Budzów ma pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego co w znaczny sposób ułatwia prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy.

Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 956. Brak jest na analizowanym obszarze dróg o bardzo wysokim natężeniu ruchu, w szczególności z wysokim strumieniem pojazdów ciężkich. Jednocześnie w niedalekiej odległości od gminy Budzów przebiega droga krajowa nr 28 oraz droga krajowa nr 52. W związku z tym obszar gminy nie jest narażony na negatywne oddziaływanie, jakie wiąże się z drogami o wysokim natężeniu ruchu.

Dopełnienie sieci drogowej na terenie gminy Budzów stanowią drogi powiatowe oraz gminne. Ważnym elementem jest uzupełnianie istniejącej infrastruktury drogowej poprzez budowę i modernizację dróg. Rozwój układu lokalnego powinien dążyć do zapewnienia mieszkańcom gminy dogodnej dostępności do celów podróży, w tym do miejsca zamieszkania,

w szczególności rozbudowę i modernizację odcinków dróg lokalnych i dojazdowych prowadzących do istniejących i projektowanych terenów zabudowy oraz utrzymanie i rozbudowę powiązań poszczególnych obszarów gminy z zewnętrznym układem komunikacyjnym, tj. drogą wojewódzką oraz z drogami powiatowymi.

Wszystkie działania związane z rozbudową i modernizacją transportu powinny uwzględniać bezpieczeństwo i komfort mieszkańców, między innymi poprzez rozbudowę chodników oraz budowę oświetlenia ulicznego. W celu ograniczenia piractwa drogowego należy wyposażać gminę w tablicę mierzącą prędkość oraz odpowiednio oznakować przejścia dla pieszych.

Na terenie gminy brak jest ścieżek rowerowych. W celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy w kolejnych latach należy podjąć działania celem budowy infrastruktury dla rowerów oraz budowy ścieżek rowerowych z uwzględnieniem walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy. Jest to działanie priorytetowe.

Obsługę autobusową na terenie gminy umożliwiającą połączenie z pobliskimi miastami zapewniają przedsiębiorcy prywatni prowadzący linie mikrobusowe i autobusowe. Jednakże częstotliwość i czas kursów nie pokrywa zapotrzebowania mieszkańców. Wyzwaniem dla gminy Budzów jest także zwiększenie udziału transportu zbiorowego w podróżach mieszkańców poprzez jego rozbudowę i zwiększenie dostępności dla wszystkich mieszkańców.

Jednym z najważniejszych wyzwań rozwojowych stojących przed gminą Budzów jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej. Rozwój sieci kanalizacyjnej w znacznym stopniu wpłynie na atrakcyjność gminy Budzów jako miejsca do zamieszkania. Należy pamiętać, iż nie zawsze rozwój kanalizacji jest możliwy ze względu na opłacalność ekonomiczną. W roku 2019 podjęto już działania w tym zakresie, które w perspektywie do roku 2030 będą kontynuowane. W roku 2020 na terenie gminy uruchomiono oczyszczalnię ścieków, która przyczyni się do rozwoju gospodarki wodno – ściekowej.

Zabudowa mieszkaniowa gminy koncentruje się głównie wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 956 jak również dróg powiatowych i gminnych. Taki układ zabudowy powoduje brak rozdrobnienia terenów budowlanych i tworzy zwartą zabudowę wiejską. Nowa zabudowa gminy Budzów koncentruje się głównie w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych. Główną formą zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zagrodowa. Gmina Budzów posiada dogodne warunki dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, które powinny być wykorzystywane i związane z zrównoważonym rozwojem przestrzennym.

Gmina charakteryzuje się wysokim poziomem lesistości wyższym od średniej wojewódzkiej i krajowej. Lasy stanowią największe bogactwo przyrodnicze gminy. W przyszłości należy rozważyć objęcie obszarów leśnych ochroną prawną.

W zakresie gospodarki odpadami należy dążyć do optymalizacji kosztów związanych z prowadzeniem gospodarki odpadami, prowadzeniem edukacji ekologicznej w tym zakresie oraz zmniejszaniem masy odpadów zmieszanych zbieranych z terenu gminy. W ostatnich latach na terenie gminy został uruchomiony Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów. Realizacja tej inwestycji w znaczny sposób przyczyni się do prawidłowego gospodarowania odpadami. Dodatkowo realizować należy intensywniej działania związane z usuwaniem azbestu celem oczyszczenia całej gminy do 2032 roku z wyrobów azbestowych.

Należy mieć na uwadze działania związane z ochroną przeciwpowodziową na terenie gminy, które powinny być prowadzone w trybie ciągłym. Ochrona przeciwpowodziowa jest niezwykle istotnym elementem prowadzonej polityki przestrzennej.

W zakresie ochrony powietrza wyzwaniem dla gminy jest odchodzenie od węgla jako paliwa grzewczego i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, które w znacznym stopniu zwiększą bilans wytwarzania czystej energii na terenie gminy. Wpływ na wysoki poziom zanieczyszczeń na terenie gminy ma m.in. ukształtowanie terenu oraz charakter istniejącej zabudowy. Jednym z najważniejszych wyznawań dla gminy w zakresie poprawy jakości powietrza jest gazyfikacja gminy Budzów. Obecnie trwają prace projektowe w tym zakresie. Gmina nie jest bezpośrednio odpowiedzialna za realizację inwestycji. Konieczność gazyfikacji gminy jest szczegółowo wskazana w programie ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, przyjętym do realizacji w 2020 roku.

Na analizowanym terenie znajdują się obszary zagrożone ruchami masowymi

Wyzwania dla gminy Budzów:

- ✓ Modernizacja infrastruktury drogowej (modernizacja dróg)
- ✓ Integracja różnych form transportu i zwiększenie jego dostępności
- ✓ Modernizacja i budowa infrastruktury transportowej (m.in. parkingów, przystanków)
- ✓ Rozwój infrastruktury przeznaczonej dla pieszych i rowerzystów, z szczególnym naciskiem na rozbudowę ścieżek rowerowych
- ✓ Zrównoważony rozwój budownictwa mieszkaniowego
- ✓ Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego
- ✓ Zapewnienie dostępu internetu światłowodowego
- ✓ Działania rewitalizacyjne w odniesieniu do zabytków
- ✓ Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej
- ✓ Rozbudowa sieci wodociągowej
- ✓ Optymalizacja funkcjonowania systemu gospodarki odpadami

- ✓ Modernizacja systemów grzewczych w gospodarstwach domowych
- ✓ Gazyfikacja gminy
- ✓ Intensyfikacja działań na rzecz poprawy powietrza (działalność edukacyjna, kontrolna)
- ✓ Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym na terenie obiektów użyteczności publicznej
- ✓ Ochrona prawna obszarów cennych przyrodniczo
- ✓ Stała ochrona przeciwpowodziowa poprzez budowę i modernizację urządzeń przeciwpowodziowych
- ✓ Ochrona przeciwoświejska

3.2. W zakresie z procesów społecznych

Na terenie gminy Budzów z roku na rok zmniejsza się liczba mieszkańców. Jest to spowodowane ujemnymi wartościami przyrostu naturalnego. Jednocześnie corocznie wzrasta udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na terenie gminy.

Wskaźniki migracyjne osiągają korzystne wartości.

Często obserwowanym zjawiskiem jest emigracja ludzi młodych do większych ośrodków miejskich i pozostawianie ludzi starszych bez opieki.

Istniejąca infrastruktura społeczna, kulturalna oraz sportowo – rekreacyjna powinna wychodzić naprzeciw potrzebom mieszkańców starszych, którzy co roku stanowią liczniejszą społeczność gminy. Wiąże się to m.in. z dostosowaniem oferty kulturalnej dla osób starszych, a przede wszystkim z wysoką dostępnością do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej poprzez dostęp do specjalistów.

Gmina powinna zapewnić odpowiednie zaplecze socjalne poprzez organizację m.in. dziennych domów pobytu seniorów oraz ofertę skierowaną na integrację osób starszych (m.in. poprzez organizowane wycieczki, zajęcia plastyczne itp.).

Należy podjąć dążenia do rozwoju bazy sportowo – rekreacyjnej, dzięki której możliwe będzie poszerzenie zakresu działań i usług skierowanych na potrzeby grup wiekowych o rosnącym udziale, m.in. budowę nowych placów zabaw, siłowni plenerowych, obiektów małej architektury czy obiektów sportowych np. hali sportowej.

W perspektywie do 2030 należy rozważyć rozszerzenie oferty Ośrodka Animacji Kultury oraz zwiększenie imprez plenerowych, zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców w ramach przeprowadzonej ankietyzacji. Organizowane wydarzenia kulturalne powinny integrować wszystkie grupy społeczne z terenu gminy.

Wyzwania dla gminy Budzów:

- ✓ Oferta społeczna dla dzieci i młodzieży
- ✓ Oferta społeczna dostosowana do osób starszych
- ✓ Oferta kulturalna, rekreacyjna, sportowa dostosowana do potrzeb mieszkańców
- ✓ Rozbudowa obiektów sportowych i rekreacyjnych (m.in. place zabaw, siłownie zewnętrzne, obiekty sportowe)
- ✓ Budowa obiektów małej architektury
- ✓ Zwiększenie imprez plenerowych
- ✓ Współpraca w zakresie przeciwdziałania spodziewanym problemom związanym z funkcjonowaniem służby zdrowia na poziomie lokalnym
- ✓ Monitorowanie i reagowanie na zmiany w zakresie liczebności i struktury ludności objętej pomocą społeczną
- ✓ Działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności gminy dla młodego pokolenia oraz miejsca atrakcyjnego do osiedlania się

3.3. W zakresie uwarunkowań gospodarczych

Na terenie gminy Budzów liczba podmiotów gospodarczych stanowi niewielką wartość.

W prognozie do roku 2030 należy skupić się na tworzeniu dogodnych warunków na terenie gminy w celu rozwoju małych i mikro przedsiębiorstw, np. poprzez ulgi podatkowe, zwiększenie terenów inwestycyjnych.

W perspektywie do roku 2030 ważnym elementem rozwojowym gminy powinna być turystyka, w szczególności krajoznawcza, a także agroturystyka, rozwijana w oparciu o lokalne walory przyrodniczo – krajobrazowe oraz zasoby dziedzictwa kulturowego, a także lokalne inicjatywy wsparte środkami strukturalnymi Unii Europejskiej.

Władze gminy powinny podjąć działania mające na celu promocję gminy i jej zasobów na tle regionalnym i krajowym. Jednym z elementów promocyjnych powinna być odpowiednio dostosowana strona internetowa oraz wydawane broszury.

Znaczenie rolnictwa jako ekonomicznej funkcji gminy maleje. W ostatnich latach obserwowany jest dynamiczny spadek liczby gospodarstw rolnych na terenie gminy. Zasadnym jest podjęcie działań mających na celu zahamowanie procesu rozdrobnienia gospodarstw rolnych oraz działania na rzecz wspierania rolnictwa ekologicznego. Należy stwarzać możliwość prezentacji lokalnych produktów w trakcie wydarzeń kulturalnych o randze lokalnej i ponadlokalnej.

Wyzwania dla gminy Budzów:

- ✓ Rozwój mikro i małych przedsiębiorstw
- ✓ Rozwój rolnictwa ekologicznego
- ✓ Zahamowanie procesu marginalizacji rolnictwa
- ✓ Rozwój agroturystyki
- ✓ Promocja gminy na tle regionalnym i krajowym
- ✓ Aktualizacja strony internetowej pod kątem turystyki
- ✓ Wydawanie broszur promocyjnych

IV. Analiza SWOT Gminy Budzów

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnostycznych. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju.

Poniżej przedstawiono analizę SWOT, które określa mocne i słabe strony, ale także szanse i zagrożenia w odniesieniu do bloków tematycznych uwzględnionych w Strategii.

Tabela 6. Analiza SWOT dla gminy Budzów – mocne i słabe strony.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Strefa przestrzenna	
- Atrakcyjne położenie geograficzne i krajobrazowe - Droga wojewódzka przebiegająca przez centrum gminy - Obiekty zabytkowe - Miejscowe plan zagospodarowania przestrzennego obejmujące cały obszar gminy - Wzrost powierzchni mieszkań na jednego mieszkańca gminy - Dostępność terenów i obiektów mieszkaniowych - Wysoka lesistość - Nowa Oczyszczalnia ścieków	- Niedobór komunikacji zbiorowej - Zły stan części dróg gminnych - Brak sieci gazowej - Niedobór chodników - Brak ścieżek rowerowych - Niedobór infrastruktury komunikacyjnej (oświetlenie uliczne, przystanki autobusowe) - Odczuwalne zmiany klimatu - Wysoki udział wykorzystania węgla na cele cieplne w bilansie energetycznym gminy - Niedobór prowadzonych działań na rzecz ochrony klimatu i retencjonowania wody - Zagrożenia ruchami masowymi - Zagrożenie powodziowe

- Podjęcie działań na rzecz budowy sieci kanalizacyjnej - Liczne place zabaw oraz siłownie zewnętrzne	- Brak terenów inwestycyjnych - Brak internetu światłowodowego
Strefa społeczna	
- Dodatnie wartości przyrostu naturalnego - Niska stopa bezrobocia (w odniesieniu do powiatu i województwa) - Sprawne działanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej - Zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej i stomatologicznej - Działalność Biblioteki i Ośrodka Animacji Kultury, które wpływają na integrację i organizację czasu wolnego mieszkańców gminy - Działalność stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na terenie gminy na rzecz lokalnej społeczności - Dostępność gminnych obiektów sportowych	- Spadający wskaźnik przyrostu naturalnego w ostatnich latach - Brak działalności pozostałych organów wsparcia, tj. domów pomocy społecznej i świetlic środowiskowych, dziennego domu pobytu seniora - Problem starzenia się społeczeństwa - Brak żłobka - Niedobór imprez plenerowych jednoczących mieszkańców gminy - Wzrastająca liczba popełnianych wykroczeń - Niski poziom bezpieczeństwa oceniony na podstawie ankietyzacji - Niski udział osób zawodowo czynnych w rolnictwie i zjawisko ukrytego bezrobocia (tzw. bezrobocie agrarne)
Strefa gospodarcza	
- Wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych - Potencjał siły roboczej do zagospodarowania - Dostępność terenów inwestycyjnych - Potencjał rozwoju agroturystyki	- Rozdrobnienie rolnictwa - Małe areale gospodarstw rolnych, przewaga gospodarstw rolnych produkujących na własne potrzeby przy bardzo niskim udziale gospodarstw towarowych - Niska liczba mikro przedsiębiorstw na terenie gminy - Niedostateczne zaplecze turystyczne – mało obiektów rekreacyjnych, mała liczba gospodarstw agroturystycznych - Brak działań promocyjnych gminę

V. Obszary strategicznej interwencji

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, obszar strategicznej interwencji to obszar będący przedmiotem koncentracji działań polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie. Podejmowanie przytoczonej strategicznej interwencji wiąże się z jednej strony z wyrównywaniem szans obszarów zmarginalizowanych w celu równoważenia poziomu życia mieszkańców i zapewnienia spójności w gospodarce, a z drugiej strony ze wspieraniem rozwiniętych już obszarów tak, aby były bardziej konkurencyjne i efektywne, co oznacza, że de facto jest to urzeczywistnienie rozwoju zrównoważonego terytorialnie.

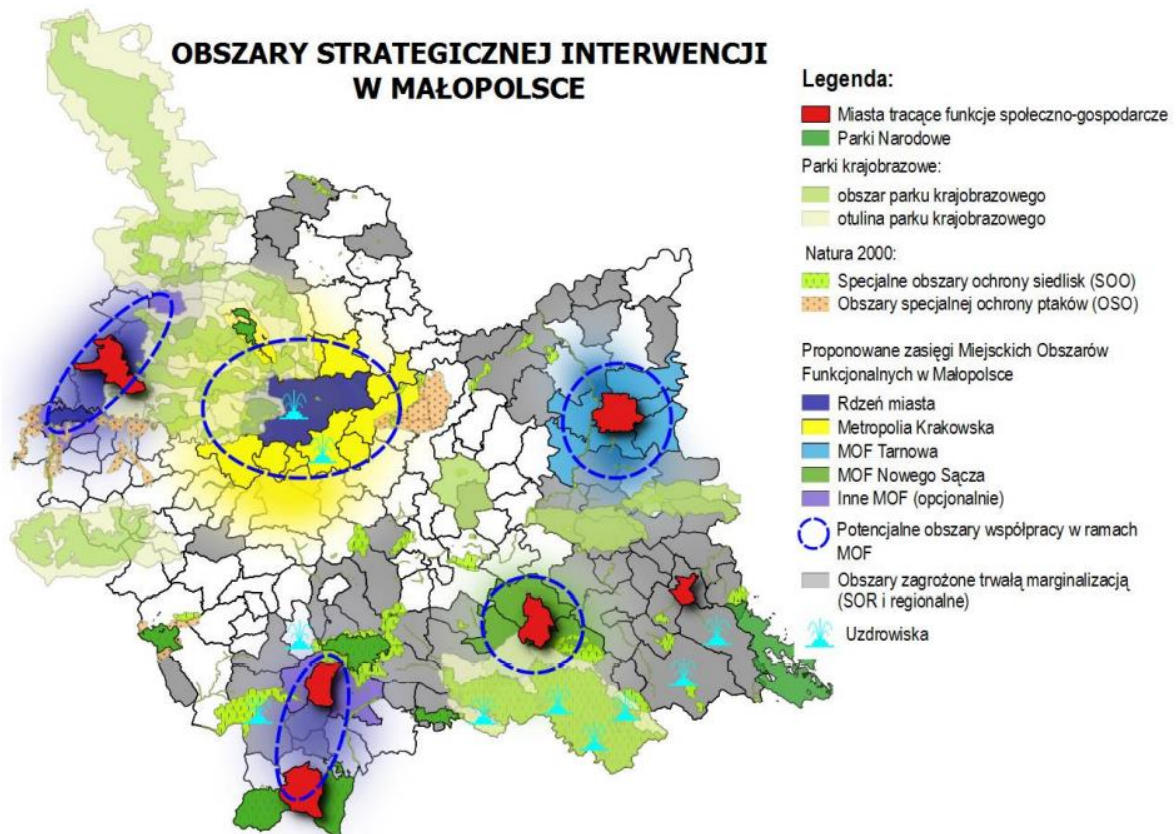
Nowe podejście do polityki regionalnej zakłada odejście od wspierania całego kraju czy regionów w jednolity sposób na rzecz większego różnicowania interwencji w zależności od problemów i potencjałów poszczególnych obszarów.

Takie podejście przekłada się na bardziej precyzyjne wyznaczenie OSI z punktu widzenia priorytetów polityki rozwoju, jak również na tworzenie instrumentów terytorialnych dopasowanych do ich specyficznych potrzeb rozwojowych. OSI wyznaczane i wspierane na poziomie regionalnym mają pełnić dodatkową funkcję wobec OSI wskazanych na poziomie krajowym.

OSI określone w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego

Strategia Rozwoju Województwa Małopolska 2030 wyznacza następujące obszary strategicznej interwencji w województwie:

- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze – 6 miast wskazanych w SOR/KSRR 2030;
- miasta i gminy współpracujące w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych (warunkiem wsparcia jest formalne zawiązanie współpracy);
- obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia;
- gminy zmarginalizowane – wynikające z SOR/KSRR 2030 lub z rozszerzonej analizy regionalnej (razem 62 gminy);
- miejscowości uzdrowiskowe;
- gminy, na terenie których zlokalizowany jest obszar prawnie chroniony (tj. park narodowy, park krajobrazowy lub obszar Natura 2000).

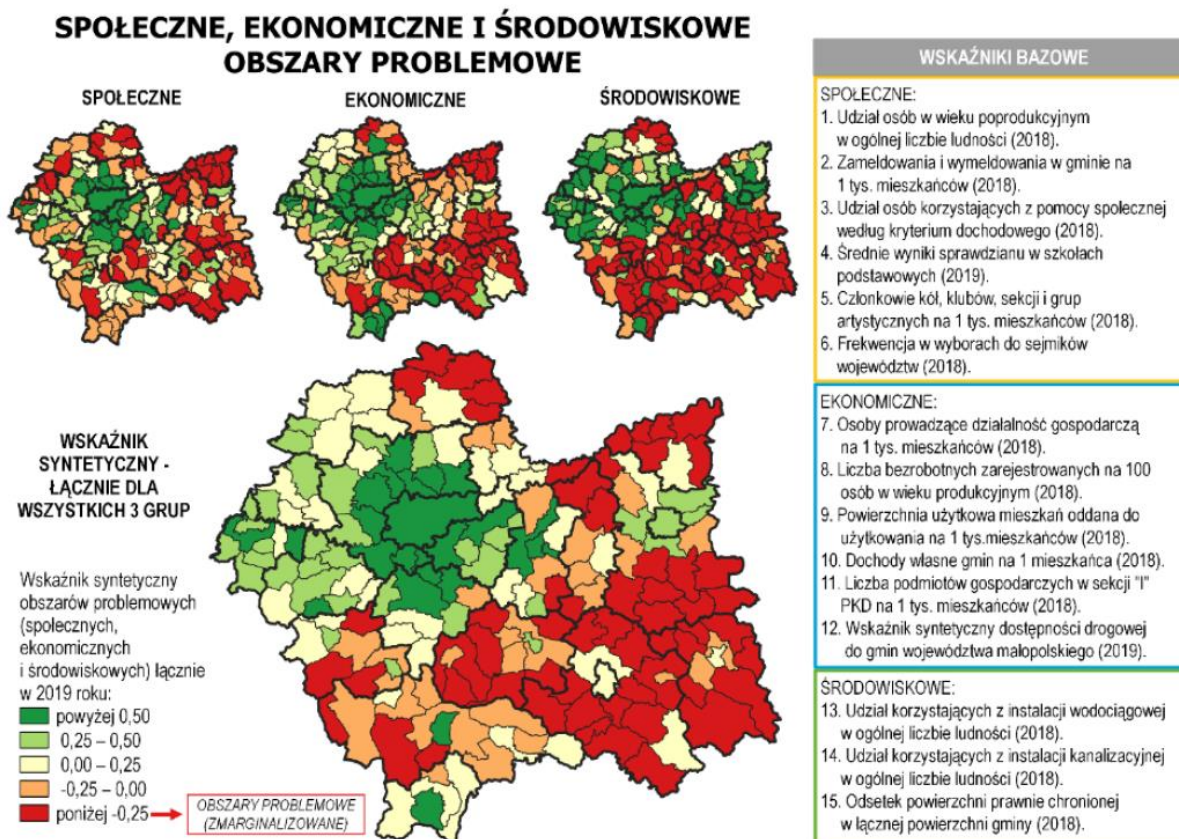

Rysunek 4. Obszary strategicznej interwencji w Małopolsce.

Obszar gminy Budzów został zaliczony do strategicznych obszarów interwencji gmin zmarginalizowanych jako jedna z 62 gmin województwa małopolskiego i jedna z 3 gmin powiatu suskiego.

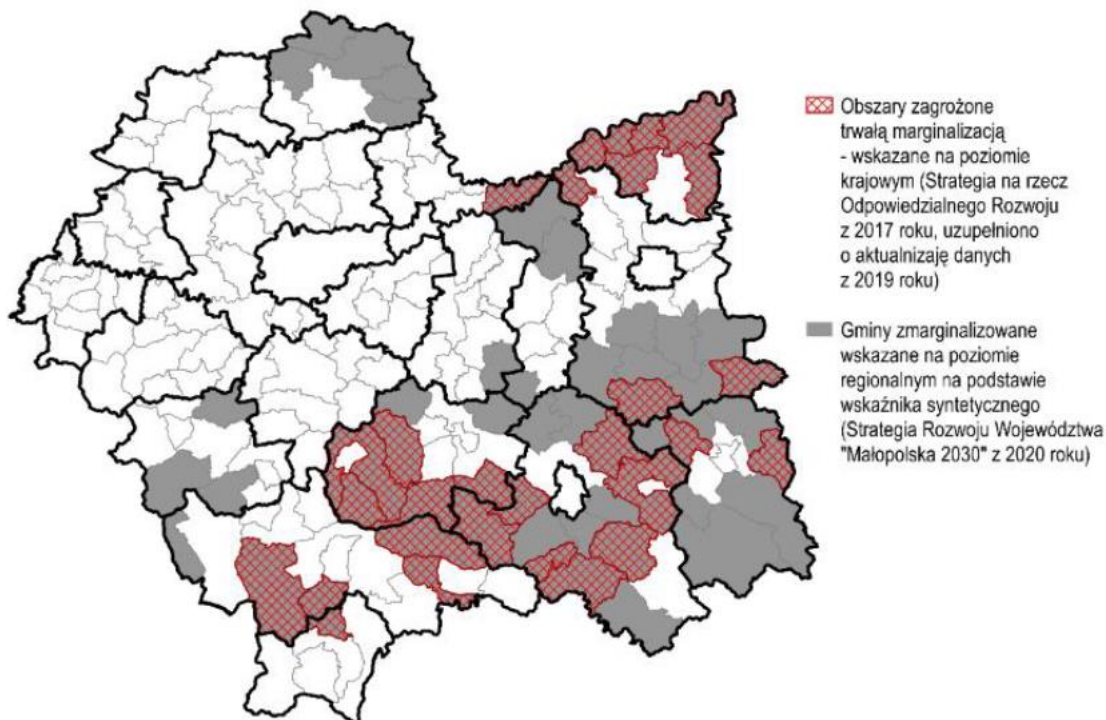
Wskazanie potencjalnych obszarów problemowych zostało opracowane na podstawie wskaźnika syntetycznego, złożonego z wybranych mierników przedstawiających zagadnienia społeczne, ekonomiczne i środowiskowe, przedstawionych na mapie poniżej. Wyniki przeprowadzonej analizy pozwoliły na wskazanie jednostek, które wypadają najslabiej w województwie (wartość wskaźnika syntetycznego poniżej -0,25), co powoduje konieczność skierowania do nich szczególnego wsparcia w celu wyrównania ich szans rozwojowych.

Analizując rozmieszczenie terytorialne obszarów problemowych w podziale na 3 grupy, należy zauważyć, że problemy społeczne nie są mocno skoncentrowane, jednak można zaobserwować ich niewielkie skupienie w południowo-wschodniej części regionu oraz na północy. W przypadku problemów ekonomicznych największa koncentracja najniższej wartości wskaźnika występuje w powiecie dąbrowskim oraz w pasie gmin na południu Małopolski. Szczególną koncentrację niskich wartości wskaźników środowiskowych zaobserwowano natomiast w południowej części województwa. Po zgłębieniu powyższych kwestii było możliwe wskazanie jednostek, w których występują wszystkie typy obszarów problemowych.

Rysunek 5. Społeczne, ekonomiczne i środowiskowe obszary problemowe w Małopolsce.

Obszar gminy Budzów został zaliczony do obszarów zmarginalizowanych na poziomie regionalnym, zgodnie z poniższym rysunkiem.

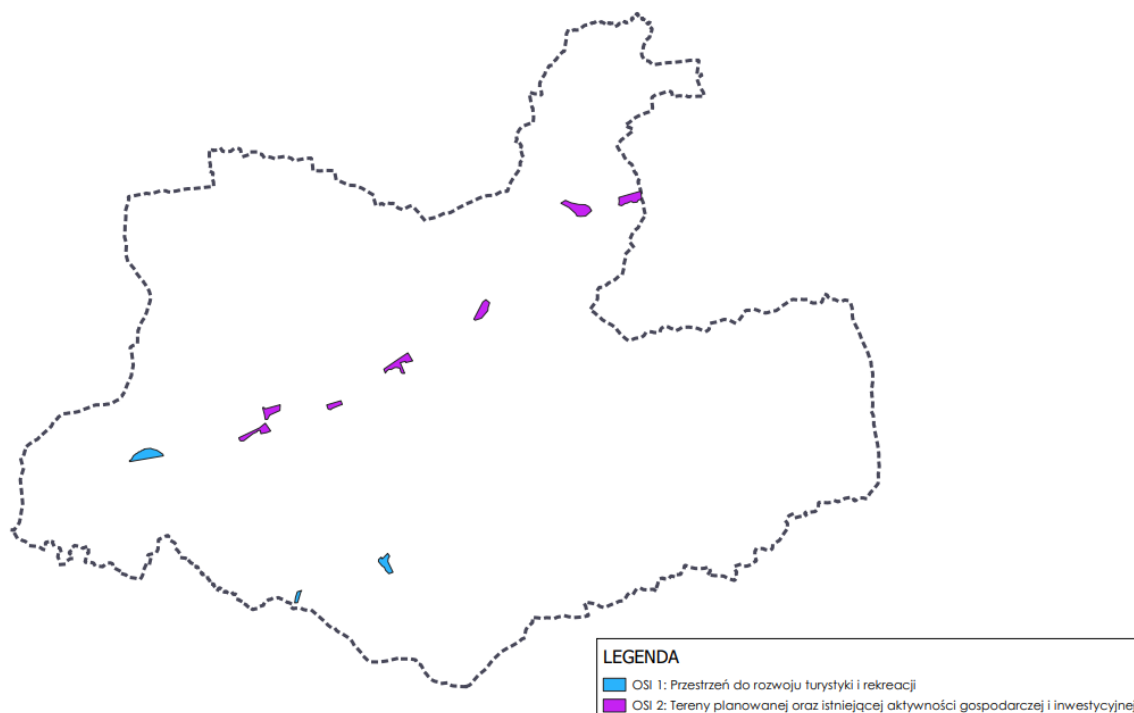
Rysunek 6. Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce.

Osi wyznaczone dla Gminy Budzów

Na terenie gminy Budzów wyznaczono dwa Obszary Strategicznej Interwencji (OSI):

- OSI 1: Przestrzeń do rozwoju turystyki i rekreacji
- OSI 2: Tereny planowanej oraz istniejącej aktywności gospodarczej i inwestycyjnej wzdłuż drogi wojewódzkiej 956

- OSI 1: Przestrzeń do rozwoju turystyki i rekreacji

Główne problemy, potrzeby, potencjały, szanse zdiagnozowane w ramach OSI:

- Problem: Niski udział terenów rekreacyjnych
- Problem: Niedobór infrastruktury turystycznej
- Potencjał: Odpowiednie wykorzystanie istniejących walorów przyrodniczych i krajobrazowych
- Szansa: Rozwój agroturystyki
- Szansa: Przyciągnięcie turystów

Niepowtarzalny klimat, piękne krajobrazy, nieskażona przyroda, czyste powietrze, wzgórza pokryte lasami z bogatym poszyciem zasobnym w grzyby i jagody sprawiają, że teren gminy jest bardzo atrakcyjny dla rozwoju turystyki i uprawiania różnych form wypoczynku.

Obszary wyznaczone w ramach strategicznych obszarów interwencji obejmują tereny wzdłuż m.in. wzdłuż rzeki Jachówki, gdzie możliwe będzie rozwinięcie infrastruktury rekreacyjnej dla mieszkańców gminy oraz infrastruktury dla turystów, która umożliwi wykorzystywanie walorów krajobrazach gminy i możliwości spędzania wolnego czasu przez wszystkich mieszkańców gminy. Jednym z głównych elementów infrastruktury, który powinien się rozwijać są ścieżki rowerowe, obiekty małej infrastruktury czy atrakcje różnych grup wiekowych, w tym osób starszych.

Wyznaczone tereny obejmują także obszary, gdzie istnieją możliwości rozwoju agroturystyki.

W ramach wyznaczonego obszaru strategicznej interwencji realizowane będą następujące kierunki działań ujęte w przedmiotowej Strategii:

- Wyznaczenie nowych szlaków turystycznych,
  - Budowa ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą rowerową,
  - Kształtowanie systemu terenów zieleni publicznej w formie parków, skwerów, łąk ekologicznych itp.,
  - Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, np. siłownie na wolnym powietrzu, place zabaw, obszary rekreacji dla całych rodzin,
  - Zagospodarowanie miejsc spotkań dla społeczności lokalnej (wiaty, świetlice środowiskowe).
- **OSI 2: Tereny planowanej oraz istniejącej aktywności gospodarczej i inwestycyjnej wzdłuż drogi wojewódzkiej 956**

Główne problemy, potrzeby, potencjały, szanse zdiagnozowane w ramach OSI:

- Problem: Niski poziom przedsiębiorczości,
- Problem: Niewielki zasób terenów inwestycyjnych,
- Potencjał: Możliwość zagospodarowania nowych terenów inwestycyjnych,
- Potencjał: Przyciągnięcie inwestorów na teren gminy,
- Szansa: Wzrost liczby przedsiębiorstw,
- Szansa: Zwiększenie dochodów gminy,
- Szansa: Zmniejszenie poziomu bezrobocia na terenie gminy.

Tereny położone wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 956 są korzystne dla tworzenia terenów zorganizowanej działalności gospodarczej.

Rolą gminy jest odpowiednie planowanie przestrzenne terenów nadających się pod zagospodarowanie inwestycyjne, aktualizowanie planów we współpracy z właścicielami gruntów, z jednoczesnym przestrzeganiem zasad ochrony środowiska i braku uciążliwości.

Rolą gminy będzie pozyskiwanie środków i realizacja w określonych przypadkach nowych odcinków mediów na terenach pod zagospodarowanie inwestycyjne (kanalizacja, wodociąg, drogi dojazdowe, ewentualna pomoc przy realizacji innych rodzajów infrastruktury) w zakresie na jaki pozwalają kompetencje gminy.

Działania takie traktowane są jako tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego. Gmina odpowiada ponadto za promowanie własnego obszaru i walorów gospodarczych wśród potencjalnych inwestorów z wybranych branży – działania takie mają większą skuteczność i zasięg, jeżeli są realizowane we współpracy kilku sąsiednich samorządów, mają określonych odbiorców i przemyślane kanały przekazu. W parze z promocją powinna iść również odpowiednia obsługa inwestorów, rozumianych nie tylko jako podmioty z zewnątrz, ale przede wszystkim podmioty lokalne.

Gmina Budzów będzie dążyć do zwiększenia powierzchni terenów oraz intensywności zabudowy usługowej i produkcyjnej, w tym składów i magazynów oraz obiektów i urządzeń związanych z produkcją rolniczą i przemysłowym przetwórstwem rolnym, eliminując konflikty środowiskowe, społeczne i funkcjonalno-przestrzenne.

W ramach wyznaczonego obszaru strategicznej interwencji realizowane będą następujące kierunki działań ujęte w przedmiotowej Strategii:

- Udostępnianie informacji na temat uzbrojenia działek pod inwestycje,
- Wsparcie rozwoju sektora poza rolnego, zwłaszcza w zakresie produkcji i przetwórstwa rolno – spożywczego,
- Stworzenie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów,
- Budowa sieci kanalizacyjnej,
- Rozbudowa i uzupełnianie sieci wodociągowej.

VI. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej prezentuje pożądane kierunki rozwoju przestrzennego określonego terytorium/obszaru w danym horyzoncie czasowym. Przedstawia on zmiany, jakie powinny zaistnieć w przestrzeni, by zrealizować wyznaczone cele

strategiczne oraz osiągnąć efekty tych celów.

Strukturę osadniczą gminy Budzów charakteryzuje zwarty układ liniowy wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 956 jak również dróg powiatowych i gminnych.

Zabudowa w pasie wzdłuż drogi wojewódzkiej przebiegającej przez Budzów, Baczyn i Palczę stanowi obszar, intensywności usług. Znajduje się tutaj największa liczba obiektów usługowych ważnych dla gminy – począwszy od usług publicznych reprezentowanych przez usługi administracji (urząd gminy, poczta), kościoły, usługi oświaty, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek zdrowia, Biblioteki i Ośrodek Animacji Kultury, jak również usługi handlu, sportu i rekreacji.

Zabudowa mieszkaniowa koncentruje się wzdłuż drogi wojewódzkiej oraz dróg gminnych. oraz gęstej sieci dróg wewnętrznych.

Zabudowa usługowa gminy Budzów skupia się głównie wzdłuż drogi wojewódzkiej oraz dróg powiatowych.

W gminie Budzów zabudowa rekreacyjna zlokalizowana jest głównie w miejscowościach Budzów, Zachełmna, Jachówka i Bieńkówka.

Zachowanie cech dzisiejszego krajobrazu gminy Budzów możliwe jest jedynie przez uniemożliwienie rozlewania się zabudowy. Nowopowstające tereny inwestycyjne jak również nowoprojektowana zabudowa powinna być realizowana w ramach dobrze wykształconej zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Model funkcjonalno-przestrzenny gminy idealnie obrazuje Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego opracowane w 2020 roku.

TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ I MIESZ.-USŁG.

- JEDNORODZINNEJ
- MIESZKANIOWO-USŁUGOWEJ

TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ

- TERENY USŁUG OŚWIATY
- TERENY USŁUG KULTU RELIGIJNEGO
- TERENY USŁUG HANDLU
- TERENY USŁUG INNYCH
- TERENY USŁUG ADMINISTRACJI
- TERENY USŁUG SPORTU I REKREACJI

TERENY ZIELENI I WÓD

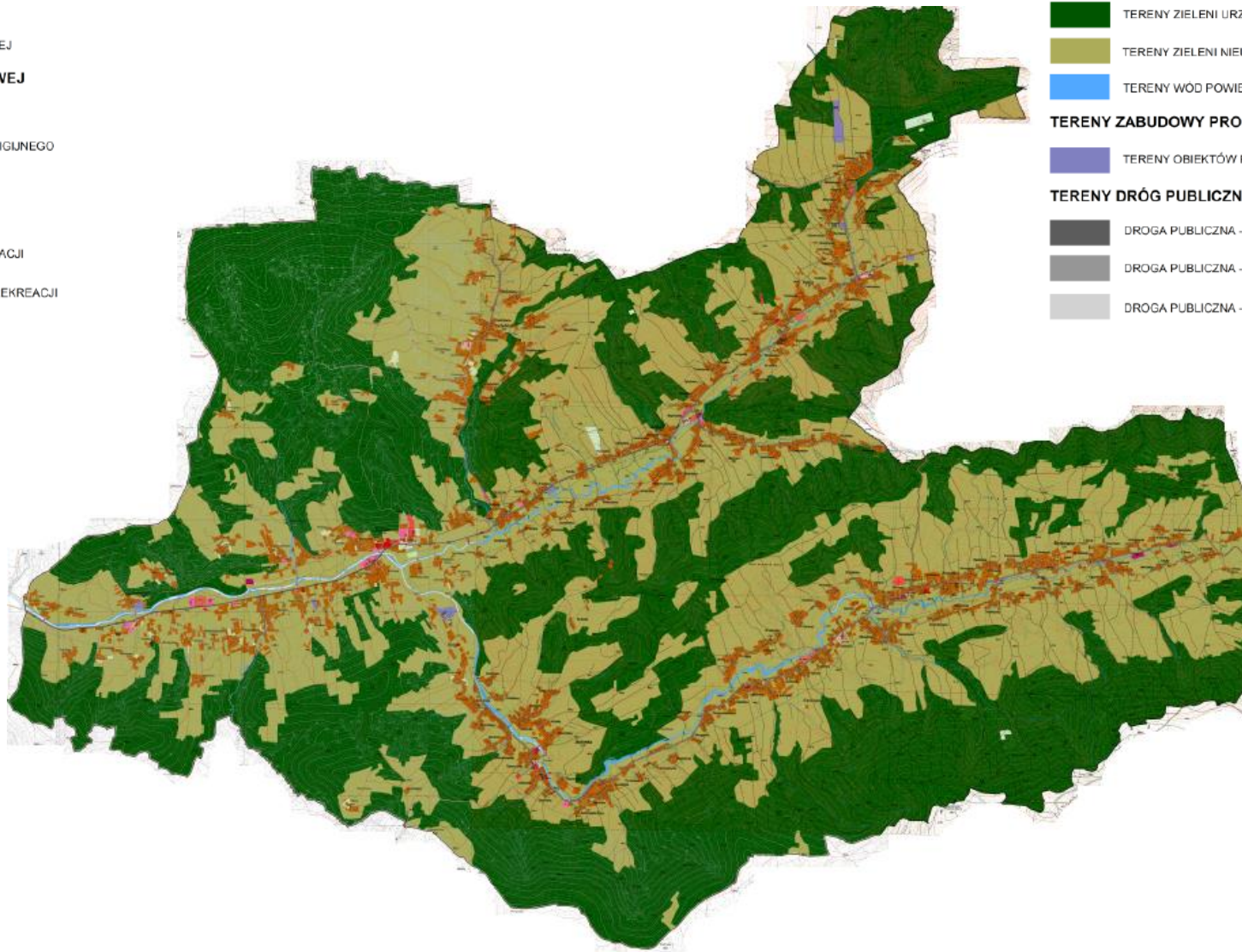
- TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ
- TERENY ZIELENI NIEURZĄDZONEJ
- TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH ŚRÓDLĄDOWYCH

TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNEJ

- TERENY OBIEKTÓW PRODUKCYJNYCH ORAZ MAGAZYNOWYCH

TERENY DRÓG PUBLICZNYCH

- DROGA PUBLICZNA - GŁÓWNA
- DROGA PUBLICZNA - LOKALNA
- DROGA PUBLICZNA - DOJAZDOWA

Rysunek 7. Stan zagospodarowania terenu gminy Budzów.

OBSZARY ZAGROŻEŃ ŚRODOWISKA

- Obszary osuwisk aktywnych ciągle
- Obszary osuwisk aktywnych okresowo
- Obszary osuwisk nieaktywnych
- Obszary zagrożone ruchami masowymi
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

ZŁOŻA KOPALINY STAŁEJ

- Palcza
- Palcza II
- Palcza III
- Herbutowice

ZAGROŻENIA STABILNOŚCI GRUNTÓW:

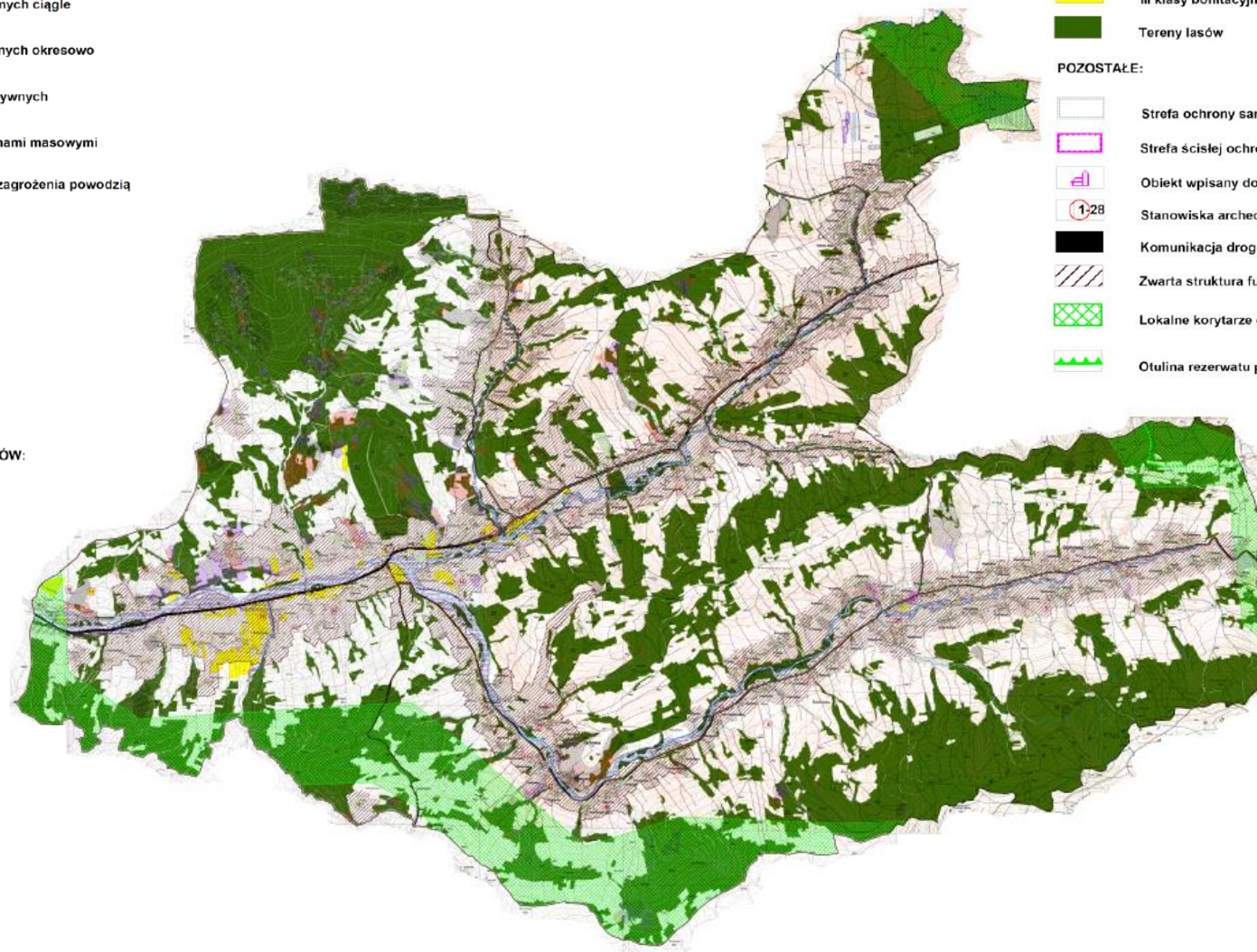
- Tereny podmokłe

OBSZARY CHRONIONE:

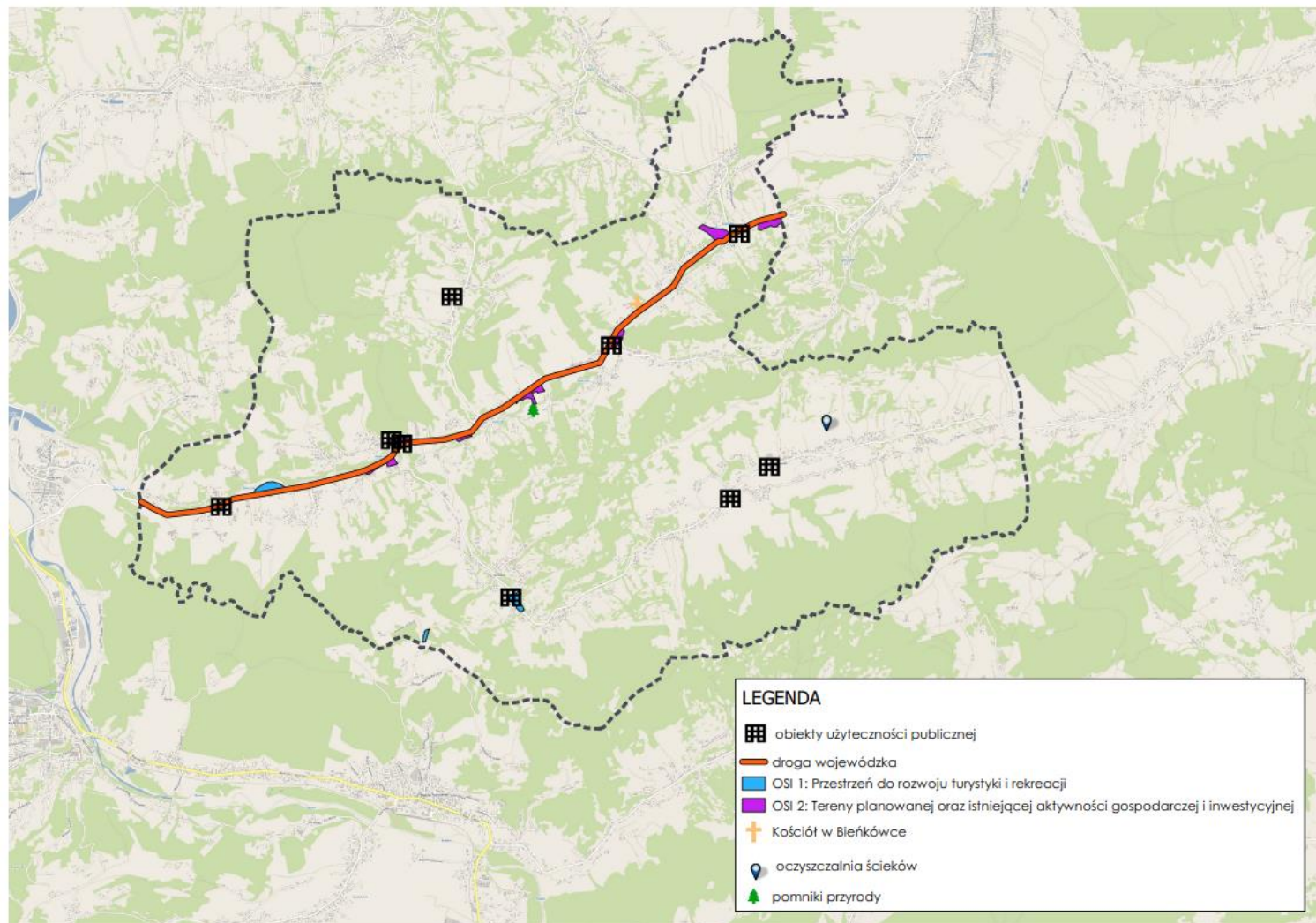
- Tereny o najlepszej przydatności dla rolnictwa III klasy bonitacyjnej
- Tereny lasów

POZOSTAŁE:

- Strefa ochrony sanitarnej cmentarzy (50 m i 150 m)
- Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej
- Obiekt wpisany do rejestru zabytków ze strefą ochrony
- Stanowiska archeologiczne ze strefą ochrony
- Komunikacja drogowa
- Zwarta struktura funkcjonalno-przestrzenna
- Lokalne korytarze ekologiczne wg RDOŚ
- Otulina rezerwatu przyrody "Las Gościbia"

Rysunek 8. Uwarunkowania i możliwości rozwoju gminy Budzów.

Rysunek 9. Zagospodarowanie przestrzennych elementów gminy Budzów.

W przestrzennym zagospodarowaniu gminy ważnym elementem stała się nowa oczyszczalnia ścieków, która wpłynie na rozwój infrastruktury wodno – ściekowej.

Na terenie gminy Budzów widoczne są niżej przedstawione kierunki rozwoju przestrzennego:

- Rozwój zabudowy mieszkaniowej

Projektowane obszary zabudowy mieszkaniowej wyznacza głównie w Budzowie. W niewielkim stopniu Palczy, Bieńkówce, Baczynie i Zachełmnej. Tereny pod zabudowę mieszkaniowo-letniskową przeznacza się głównie w Budzowie, Zachełmnej i Jachówce. Zajmują one niewielki odsetek terenów budowlanych w gminie.

- Rozwój zabudowy usługowej i przemysłowej

Obszary preferowane pod rozwój zabudowy usługowej i przemysłowej położone są wzdłuż istniejących dróg: wojewódzkiej, powiatowych i gminnych. Projektowane obszary zabudowy wyznaczane są w granicach zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Obszary pod tereny usług publicznych wyznaczone są we wszystkich sołectwach gminy. Tereny usług wyznaczonych w Budzowie, Baczynie, Bieńkówce i Jachówce zajmują niewielką powierzchnię. Tereny obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych, składów i magazynów zlokalizowane są we wszystkich sołectwach gminy z wyjątkiem Zachełmnej.

- Rozwój infrastruktury technicznej

Podstawowe cele polityki gminy w zakresie rozwoju komunikacji to modernizacja i rozwój lokalnego układu komunikacyjnego. Ponadto zakłada się również modernizację drogi wojewódzkiej oraz dróg powiatowych, które również w części pełnią funkcję lokalnego układu komunikacyjnego. Na terenie gminy planuje się rozwój także infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, czy sieci gazowniczej.

6.1. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Wymiar regionalny

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego sporządzony został na podstawie Uchwały Nr XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018 r.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa należy, obok Strategii Rozwoju Regionu i związanych z nią strategii sektorowych oraz programów operacyjnych, do kluczowych narzędzi zarządzania rozwojem.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” jak również zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego na terenie gminy Budzów nie przewiduje się przeprowadzenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Wymiar lokalny

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy Budzów stanowić będą kontynuację rozwoju przestrzennego gminy z uwzględnieniem zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz ich aktualizacji, a także będą zgodne z wytycznymi dokumentów planistycznych wyższego rzędu.

Obszar gminy Budzów jest predysponowany do rozwoju budownictwa jednorodzinnego oraz lokalnej przedsiębiorczości.

Ważnym elementem prowadzonej polityki przestrzennej na terenie gminy jest rozwój infrastruktury technicznej, w tym wodno-ściekowej, elektroenergetycznej oraz gazowej.

Kolejną priorytetową kwestią jest prowadzenie polityki przestrzennej w gminie ukierunkowanej na poprawę dostępności komunikacyjnej w odniesieniu do poprawy dostępności transportu zbiorowego, budowy ścieżek rowerowych, modernizację dróg.

Należy pobudzać działania w celu tworzenia nowych terenów inwestycyjnych – obszarów, na terenie których mogą pojawić się punkty usługowe czy produkcyjno-usługowe.

Podsumowując, w zakresie prowadzenia lokalnej polityki przestrzennej na terenie gminy Budzów uwzględnić należy:

- konieczność rozwoju, modernizacji i uzupełnienia infrastruktury drogowej w związku z rozwojem nowej zabudowy,
- racjonalne wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczo-kulturowego i krajobrazu dla rozwoju turystyki i rekreacji,
- dążenie do wykorzystania odnawialnych źródeł energii jako paliwa do zasilania urządzeń wytwarzających energię ciepłą;
- rozwój infrastruktury technicznej,
- rozwój infrastruktury społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb grup społecznych, których udział na terenie gminy wzrasta (w szczególności osób starszych, schorowanych),

- rozwój agroturystyki.

VII. Wizja rozwoju i misja gminy Budzów w perspektywie 2030 roku

Wizja rozwoju stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości przestrzenno-społeczno-gospodarczej obszaru gminy Budzów w perspektywie 2030 roku. Określa stan docelowy, do którego dążyć będą władze samorządowe i wszyscy zaangażowani partnerzy. Wskazuje ona zasadniczy kierunek wspólnie podejmowanych interwencji.

Wizja

Gmina Budzów to atrakcyjne miejsce do zamieszkania, stwarzająca dogodne warunki do rozwoju mikroprzedsiębiorstw, rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz agroturystyki.

Infrastruktura techniczna charakteryzuje się dostępnością zmodernizowanych dróg, dostępem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz dostępnością

To gmina charakteryzująca się wysoką jakością środowiska naturalnego, czystym powietrzem, lasami, terenami zielonymi, dobrą jakością i zasobnością wód oraz gleb.

Misja

Misja wskazuje naczelny cel polityki rozwoju gminy Budzów, wokół którego powinny koncentrować się działania władz samorządowych i wszystkich zaangażowanych partnerów. Stanowi przesłanie, będące podstawą i określeniem kierunku współpracy na szczeblu lokalnym. Wyznaczona misja stanowi kontynuację działań realizowanych w poprzednich latach.

**Misją gminy Budzów jest stworzenie warunków do
zrównoważonego rozwoju mieszkalnictwa,
przedsiębiorczości, rolnictwa, turystyki w oparciu
o istniejący potencjał społeczny i przestrzenny zgodnie
z zasadą zrównoważonego rozwoju**

VIII. Cele strategiczne rozwoju gminy Budzów w wymiarze przestrzennym, społecznym i gospodarczym

---

Poniżej przedstawiono cele strategiczne oraz cele operacyjne w ramach trzech stref - przestrzennej, społecznej i gospodarczej analizowanych w ramach opracowania przedmiotowej Strategii.

Strefa przestrzenna

Cel strategiczny 1:
Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego

Cele operacyjne:

1. Wzmocnienie dostępności komunikacyjnej
2. Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej
3. Poprawa stanu infrastruktury technicznej
4. Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz adaptacja do zmian klimatu

Strefa społeczna

Cel strategiczny 2:
Rozwój społecznie wrażliwy

Cel operacyjny:

1. Poprawa warunków i jakości kształcenia
2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego
3. Wysokiej jakości usługi zdrowotne
4. Integracja i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy

Strefa gospodarcza

Cel strategiczny 3:
Poprawa konkurencyjności gospodarczej gminy

Cel operacyjny:

1. Rozwój oferty turystycznej
2. Wspieranie gospodarstw rolnych
3. Wsparcie przedsiębiorczości

8.1. Kierunki działań podejmowanych do osiągnięcia celów strategicznych

8.1.1. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy przestrzennej

Strefa przestrzenna	
Cel strategiczny 1: Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działania
Cel operacyjny 1: Wzmocnienie dostępności komunikacyjnej	Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych
	Uzupełnianie i modernizacja ciągów pieszych
	Budowa ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą rowerową
	Odpowiednie oznaczenia przejść dla pieszych, terenów szkół i terenów zabudowanych
	Zagospodarowanie przestrzeni przy drogach w centralnej części gminy
	Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego
	Wsparcie lokalnych przewoźników w celu zwiększania ilości kursów międzygminnych
	Budowa oraz modernizacja przystanków autobusowych
	Rozwój infrastruktury elektromobilności
	Zagospodarowanie miejsc parkingowych

Strefa przestrzenna	
Cel strategiczny 1: Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel operacyjny 2. Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej	Rozwój zieleni urządzonej
	Kształtowanie systemu terenów zieleni publicznej w formie parków, skwerów, łąk ekologicznych itp.
	Renowacja i odpowiednie zagospodarowanie obiektów zabytkowych
	Budowa małej infrastruktury na terenie gminy (ławki, kosze na śmieci, latarnie)

Strefa przestrzenna	
Cel strategiczny 1: Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel operacyjny 3. Poprawa stanu infrastruktury technicznej	Budowa sieci kanalizacyjnej
	Rozbudowa i uzupełnianie sieci wodociągowej
	Wspieranie działań na rzecz gazyfikacji gminy
	Poszerzenie możliwości dostępu do sieci internetu światłowodowego
	Rozbudowa systemu monitoringu zagrożeń

Strefa przestrzenna	
Cel strategiczny 1: Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel operacyjny 4. Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz adaptacja do zmian klimatu	Montaż OZE opartych na energii słońca, biomasy oraz energii geotermalnej
	Modernizacja systemów grzewczych, w celu eliminacji ogrzewania węglowego
	Zwiększenie lesistości, szczególnie na obszarach nieużytków
	Optymalizacja systemu odbioru i segregacji odpadów na terenie gminy
	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci, szczególnie na terenach leśnych oraz edukacja mieszkańców w tym zakresie
	Wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców (m.in. w zakresie ograniczania niskiej emisji, segregacji odpadów, zagospodarowania wód opadowych), w tym współpraca z partnerami publicznymi i pozarządowymi
	Organizowanie festynów oraz spotkań rodzinnych dotyczących ekologii
	Opracowanie procedury dotyczącej organizacji działania gminy oraz wsparcia mieszkańców na wypadek wystąpienia suszy
	Realizacja działań z zakresu ochrony przeciwoświejskiej
	Wspieranie działań na rzecz ochrony przeciwpowodziowej
	Wsparcie działań na rzecz zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych
	Ochrona wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej

	Zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych poprzez: prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, zalesianie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych
	Działania edukacyjne dla rolników celem przygotowania upraw na obserwowane zmiany klimatu

8.1.2. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy społecznej

Strefa społeczna	
Cel strategiczny 2: Rozwój społecznie wrażliwy	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel operacyjny 1: Poprawa warunków i jakości kształcenia	Dysponowanie atrakcyjną ofertą dodatkowych zajęć szkolnych pozalekcyjnych
	Rozbudowa placówek oświatowych, w miarę istniejących potrzeb
	Wspieranie różnych form opieki nad dziećmi do lat 3
	Rozwój przyszkolnych obiektów sportowych – sale gimnastyczne, boiska przyszkolne, podstawowe urządzenia lekkoatletyczne itp.
	Budowa nowych obiektów sportowych (m.in. hali sportowej)
	Doskonalenie sprawności fizycznej uczniów - organizacja zajęć dodatkowych o charakterze sportowo-rekreacyjnym, zawodów, turniejów i wykorzystaniem dostępnej bazy, wdrożenie programu „korekcja wad postawy”

	Systematyczne odnawianie i uzupełnianie wyposażenia szkół, w szczególności sprzętu informatycznego, ukierunkowane także na potrzeby dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i z niepełnosprawnościami

Strefa społeczna

Cel strategiczny 2: Rozwój społecznie wrażliwy

Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel strategiczny 2: Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego	Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, np. siłownie na wolnym powietrzu, place zabaw, obszary rekreacji dla całych rodzin
	Zagospodarowanie miejsc spotkań dla społeczności lokalnej (wiaty, świetlice środowiskowe)
	Organizacja i współorganizacja imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, o różnym charakterze (współzawodnictwo - zawody, turnieje, ligi itp., ale i imprezy rodzinne i integracyjne)
	Organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych dla różnych grup wiekowych, w różnych obszarach kultury

Strefa społeczna

Cel strategiczny 2: Rozwój społecznie wrażliwy

Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel strategiczny 3: Wysokiej jakości usługi zdrowotne	Zwiększenie dostępu do opieki specjalistycznej
	Dostosowanie infrastruktury funkcjonalnej do potrzeb osób niepełnosprawnych w miejscach użyteczności publicznej

	Promocja zachowań prozdrowotnych wśród mieszkańców gminy
	Rozwój kadrowy i sprzętowy bazy rehabilitacyjnej
	Prowadzenie dostosowanej dla dzieci profilaktyki zdrowotnej w szkołach
	Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, a także ich bliskich i opiekunów, w tym działania ukierunkowane na wydłużenie czasu i zwiększenie komfortu ich przebywania w środowisku domowym, wsparcie rodzin w procesie opieki domowej oraz czasowe odciążenie rodzin w obowiązkach sprawowania opieki, opieka medyczna, usługi asystenckie i pielęgnacyjne itp.

Strefa społeczna	
Cel strategiczny 2: Rozwój społecznie wrażliwy	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel strategiczny 4: Integracja i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy	Działania z zakresu integracji międzypokoleniowej
	Gminny system zniżek na wydarzenia i ofertę kulturalno-rekreacyjno-sportową dla osób starszych i z niepełnosprawnościami
	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych
	Organizacja, wspieranie i promocja imprez integracyjnych, kulturalno-rozrywkowych, artystycznych, rekreacyjnosportowych, historycznych szczególnie projektów realizowanych w przestrzeni publicznej
	Budowanie poczucia odpowiedzialności mieszkańców za gminę – angażowanie w procesy decyzyjne, konsultowanie ważnych decyzji z mieszkańcami

8.1.3. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy gospodarczej

Strefa gospodarcza	
Cel strategiczny 3: Poprawa konkurencyjności gospodarczej gminy	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działania
Cel operacyjny 1: Rozwój oferty turystycznej	Systematyczna aktualizacja informacji na temat gminy na stronie internetowej Urzędu Gminy
	Zwiększanie zaangażowania władz lokalnych na temat marketingu terytorialnego
	Wyznaczenie nowych szlaków turystycznych
	Zagospodarowanie obiektów zabytkowych pod kątem dostępności dla turystów (m.in. wyposażenie w tablice informacyjne z kodami QR)
	Opracowanie mapy turystycznej gminy

Strefa gospodarcza	
Cel strategiczny 3: Poprawa konkurencyjności gospodarczej gminy	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działania
Cel operacyjny 2: Wsparcie gospodarstw rolnych	Aktualizacja informacji o istniejących terenach rolniczych i usługowych oraz ich przeznaczeniu
	Rozwijanie współpracy z instytucjami okołorolniczymi na rzecz poprawy konkurencyjności gospodarstw rolnych
	Wsparcie drobnych producentów rolnych oraz promocja i wykorzystanie lokalnych produktów podczas imprez organizowanych przez gminę

Strefa gospodarcza	
Cel strategiczny 3: Poprawa konkurencyjności gospodarczej gminy	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel operacyjny 3: Wsparcie przedsiębiorczości	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu promocji szkoleń, staży, kursów dla mieszkańców gminy
	Organizacja spotkań informacyjnych z doradcami zawodowymi
	Kontrola nad jakością kształcenia w szkołach gminnych
	Udostępnianie informacji na temat uzbrojenia działek pod inwestycje
	Wsparcie rozwoju sektora poza rolnego, zwłaszcza w zakresie produkcji i przetwórstwa rolno – spożywczego
	Stworzenie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów

IX. Oczekiwane rezultaty planowanych działań

Stała obserwacja procesu wdrażania Strategii oraz efektów podejmowanych działań stanowi jeden z kluczowych elementów dla powodzenia całego procesu realizacji zamierzeń rozwojowych zdefiniowanych w misji i wizji gminy. Odpowiednio zaplanowany, właściwie wdrożony i sprawnie funkcjonujący system monitoringu jest podstawowym narzędziem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie oceny stopnia zaimplementowania zapisów Strategii oraz warunkującym skuteczne zarządzanie procesem jej wdrażania.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań będą badane na podstawie wyznaczonych wskaźników monitoringu, przedstawionych w poniższych tabelach.

Tabela 7. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy przestrzennej.

Strefa przestrzenna				
Cel operacyjny 1: Wzmocnienie dostępności komunikacyjnej				
Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa – 2020 rok	Oczekiwany trend	Źródło danych
Długość przebudowanych dróg gminnych	km	1,021	↑	Urząd Gminy
Długość dróg gminnych	km	65	↑	Urząd Gminy
Długość wybudowanych chodników	km	0	↑	Urząd Gminy
Długość ścieżek rowerowych	km	0	↑	Urząd Gminy
Liczba oznakowanych przejść dla pieszych	Szt.	4	↑	Urząd Gminy
Liczba zmodernizowanych/wybudowanych punktów oświetlenia ulicznego	Szt.	72	↑	Urząd Gminy
Liczba lokalnych przewoźników na terenie gminy	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba zmodernizowanych przystanków autobusowych	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 2. Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej				
Powierzchnia gminy objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	%	100	-	Urząd Gminy
Powierzchnia nowych terenów zielonych	ha	0	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych obiektów małej infrastruktury	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 3. Poprawa stanu infrastruktury technicznej				
Stopień skanalizowania gminy	%	11%	↑	Urząd Gminy
Stopień zwodociągowania gminy	%	0	↑	Urząd Gminy

Długość sieci gazowej na terenie gminy	km	0	↑	PSG Sp. z o.o.
Liczba przyłączy gazowych	Szt.	0	↑	PSG Sp. z o.o.
Cel operacyjny 4. Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz adaptacja do zmian klimatu				
Liczba nowych dużych instalacji OZE (m.in. farm fotowoltaicznych)	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba dofinansowań do likwidacji kotłów węglowych	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Poziom lesistości	%	0	↑	GUS
Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba zrealizowanych działań z zakresu edukacji ekologicznej	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba zrealizowanych działań z zakresu ochrony przeciwoświejskiej	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba zrealizowanych działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej	Szt.	0	↑	Wody Polskie
Liczba działań edukacyjnych dla rolników celem przygotowania upraw na obserwowane zmiany klimatu	Szt.	0	↑	Urząd Gminy

Tabela 8. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy społecznej.

Strefa społeczna				
Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa – 2020 rok	Oczekiwany trend	Źródło danych
Cel operacyjny 1: Poprawa warunków i jakości kształcenia				
Liczba nowych dodatkowych zajęć szkolnych pozalekcyjnych	Szt.	0	↑	Placówki oświatowe
Liczba żłobków	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych obiektów sportowych	Szt.	0	↑	Urząd Gminy

Liczba nowych przyszkolnych obiektów sportowych	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych zajęć dodatkowych o charakterze sportowo-rekreacyjnym	Szt.	0	↑	Placówki oświatowe
Liczba doposażonych placówek oświatowych pod kątem sprzętu informatycznego	Liczba placówek	9	↑	Urząd Gminy
Cel strategiczny 2: Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego				
Liczba obiektów nowej infrastruktury rekreacyjnej	Szt.	1	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych świetlic środowiskowych	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych wiat dla spotkań lokalnej społeczności	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba zorganizowanych imprez i wydarzeń kulturalnych	Szt.	6	↑	Urząd Gminy
Cel strategiczny 3: Wysokiej jakości usługi zdrowotne				
Liczba lekarzy specjalistów dostępnych na terenie gminy	Liczba specjalistów	0	↑	Urząd Gminy
Liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do osób niepełnosprawnych	Szt.	0	↓	Urząd Gminy
Liczba sprzętu bazy rehabilitacyjnej	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej w szkołach	Szt.	0		Placówki oświatowe
Cel strategiczny 4: Integracja i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy				
Liczba działań z zakresu integracji międzypokoleniowej	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba organizacji pozarządowych	Szt.	2	↑	Urząd Gminy
Liczba zorganizowanych konsultacji społecznych z mieszkańcami	Szt.	10	↑	Urząd Gminy

Tabela 9. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy gospodarczej.

Strefa gospodarcza				
Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa – 2020 rok	Oczekiwany trend	Źródło danych
Cel operacyjny 1: Rozwój oferty turystycznej				
Długość nowych szlaków turystycznych	km	0	↑	Urząd Gminy
Liczba map turystycznych gminy	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba wykonanych aktualizacji informacji na temat gminy na stronie internetowej	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba wydanych broszur promujących gminę	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba obiektów noclegowych	Szt.	1	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 2: Wspieranie gospodarstw rolnych				
Liczba gospodarstw rolnych na terenie gminy	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba podjętych współprac z instytucjami okołorolniczymi na rzecz poprawy konkurencyjności gospodarstw rolnych	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 3: Wsparcie przedsiębiorczości				
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Szt.	15	↑	GUS
Powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych	ha	0	↑	Urząd Gminy
Liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych z doradcami zawodowymi	Szt.	0	↑	Urząd Gminy

X. System realizacji Strategii

Prawidłowy proces wdrażania Strategii opiera się na wielu czynnikach. Jednym z kluczowych zadań gminy jest współpraca władz lokalnych z mieszkańcami gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Budzów na lata 2021 – 2030 nie stanowi aktu prawa miejscowego, jednak powinna być elementem przewodnim przy dalszych planach rozwojowych Gminy. Jako że Strategia jest dokumentem wieloletnim i obejmuje okres 9 lat, wdrażanie strategii powinno odbywać się etapowo. Osobami odpowiedzialnymi za wdrażanie powinny być Władze Gminy (w tym Wójt oraz Urząd Gminy, jak i wszystkie jej jednostki).

Organem odpowiedzialnym za realizację dokumentu Strategii jest Wójt. Strategia wdrażana będzie bezpośrednio przez Urząd Gminy w Budzowie, zgodnie z ich kompetencjami oraz przez jednostki podległe Urzędowi Gminy:

- Kultura: Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury w Budzowie,
- Oświata i wychowanie: Zespół Szkolno - Przedszkolny w Baczynie, Szkoła Podstawowa w Bieńkówce, Szkoła Podstawowa Nr 1 Budzów, Szkoła Podstawowa Nr 2 Budzów, Szkoła Podstawowa w Jachówce, Zespół Szkolno - Przedszkolny w Palczy, Szkoła Podstawowa w Zachelniej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budzowie, Przedszkole Samorządowe w Bieńkówce, Przedszkole Samorządowe w Budzowie.,
- Pomoc społeczna: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budzowie.

Gmina, która będzie pozyskiwać dane do procesu monitoringu oraz realizować inwestycje określone w ramach wyznaczonych kierunków działań będzie podejmować współpracę także z:

- ✓ Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego
- ✓ Powiatem Suskim
- ✓ Zarządem Dróg Wojewódzkich
- ✓ Komendą Powiatową Policji w Suchej Beskidzkiej,
- ✓ Komendą Powiatową PSP w Suchej Beskidzkiej
- ✓ TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Krakowie,
- ✓ Nadleśnictwem Sucha Beskidzka,
- ✓ Szpitalem Powiatowym Suchej Beskidzkiej,
- ✓ z gminami Powiatu Suskiego.

Realizacji Strategii służyć będą narzędzia w postaci strategii sektorowych, funkcjonalnych planów i programów, określające szczegółowo sposoby realizacji celów. Część z nich zostanie oparta o już istniejące dokumenty. Powinny one zostać zaktualizowane w celu dostosowania

do nowych celów strategicznych. Realizacja niektórych z tych celów będzie wymagała opracowania nowych polityk, planów lub programów.

Wykaz funkcjonujących dokumentów/polityk na terenie gminy, które będą stanowiły uszczegółowienie zapisów Strategii (stan na 2021 rok):

- Wieloletniej Prognoza Finansowa,
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Budzów,
- Programem Ochrony Środowiska Gminy Budzów na lata 2021 – 2030 z perspektywą do 2040 r.,
- Założeniami do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Budzów,
- Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Budzów 2015 – 2020 z horyzontem długoterminowym do 2030 roku,
- Programem usuwania azbestu i materiałów zawierających azbest z terenu Gminy Budzów na lata 2011-2032,
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla gminy Budzów na lata 2016-2021,
- Gminny Programu Profilaktyki i Rozwiązywania. Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Wszystkie dokumenty wykonawcze opracowywane na terenie gminy Budzów powinny wykazywać spójność i uwzględniać zapisy przedmiotowej Strategii.

10.1. Monitoring

Proces monitoringu powinien uwzględniać wskaźniki monitoringu przypisane poszczególnym działaniom (wskazane w rozdziale Oczekiwane rezultaty prowadzonych działań). Monitoring powinien być prowadzony co najmniej raz w roku.

Sprawozdawczość *Strategii* zostanie skoordynowana z nałożonym na gminy, zgodnie art. 28a. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. 2020 poz. 713 ze zm.), obowiązkiem opracowania i przedstawienia w terminie do dnia 31 maja każdego roku raportu o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności władz samorządowych w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy.

10.2. Ewaluacja

Ewaluacja Strategii dotyczy oceny stopnia realizacji założeń Strategii oraz jej wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje realne problemy gminy i jej mieszkańców.

Ewaluacja Strategii Rozwoju Gminy Budzów lata 2021 – 2030 będzie opierać się na trzech rodzajach ocen:

- ✓ ocena przed realizacją działań (ex ante) – odpowiada na pytanie: Czy i w jaki sposób *Strategia* przyczyni się do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gminy?
- ✓ ocena w trakcie realizacji działań (on-going) - odpowiada na pytanie: Czy przyjęte cele i podjęte w ich następstwie działania zmierzają we właściwym kierunku?
- ✓ ocena po realizacji działań (ex post) - ocena długoterminowego wpływu *Strategii* odpowiada na pytanie: Czy efekty wynikłe z zastosowania *Strategii* są trwałe?

W wyniku prowadzonych działań ewaluacyjnych może okazać się, że *Strategia* wymaga aktualizacji. Aktualizacja obowiązującej strategii powinna zostać przeprowadzona w przypadku zasadniczej zmiany uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, wpływających na rozwój społeczno gospodarczy oraz przestrzenny gminy.

Sugeruje się, aby ocena zasadności przeprowadzenia aktualizacji *Strategii* przeprowadzana była minimum co 5 lat.

XI. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z WYTYCZNYMI I ZAŁOŻENIAMI ZAWARTYMI W DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w przedmiotowej *Strategii*, są spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. Wobec tego komplementarność celów wyznaczonych w *Strategii* z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

Jednym z najważniejszych dokumentów planistycznych, na których opiera się przedmiotowa Strategia jest Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego do 2030 roku stanowiąca

podstawę do sporządzania kierunków i obszarów rozwoju miasta, które powinny być spójne z założeniami całego województwa małopolskiego i nie powinny wykraczać poza ich zakres.

W poniższej tabeli przedstawiono analizę porównawczą celów strategicznych i operacyjnych wyznaczonych w ramach opracowania przedmiotowej Strategii w odniesieniu do zapisów dokumentów wyższego rzędu.

Tabela 10. Ocena spójności Strategii Rozwoju Gminy Budzów do 2030 roku z założeniami dokumentów wyższego rzędu.

[illegible]

	Cele strategiczne ujęte w Strategii Rozwoju Budzów na lata 2021-2030	Cel strategiczny 1: Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego			Cel strategiczny 2: Rozwój społecznie wrażliwy				Cel strategiczny 3: Poprawa konkurencyjności gospodarczej gminy			
		1. Wzmocnienie dostępności komunikacyjnej	2. Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej	3. Poprawa stanu infrastruktury technicznej	4. Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz adaptacja do zmian klimatu	1. Poprawa warunków i jakości kształcenia	2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego	3. Wysokiej jakości usługi zdrowotne	4. Integracja i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy	1. Rozwój oferty turystycznej	2. Wspieranie gospodarstw rolnych	3. Wsparcie przedsiębiorczości
Cele i priorytety nadrzędnych dokumentów strategicznych	publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów											
	2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego											
	2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym											
	2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach											
	3.1 Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem											
	3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do											

	Cele strategiczne ujęte w Strategii Rozwoju Budzów na lata 2021-2030	Cel strategiczny 1: Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego			Cel strategiczny 2: Rozwój społecznie wrażliwy				Cel strategiczny 3: Poprawa konkurencyjności gospodarczej gminy			
		1. Wzmocnienie dostępności komunikacyjnej	2. Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej	3. Poprawa stanu infrastruktury technicznej	4. Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz adaptacja do zmian klimatu	1. Poprawa warunków i jakości kształcenia	2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego	3. Wysokiej jakości usługi zdrowotne	4. Integracja i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy	1. Rozwój oferty turystycznej	2. Wspieranie gospodarstw rolnych	3. Wsparcie przedsiębiorczości
Strategia na rzecz Odpowiedzialn	rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym											
	3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych											
	3.4 Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.											
	I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną											
	II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony											

	Cele strategiczne ujęte w Strategii Rozwoju Budzów na lata 2021-2030	Cel strategiczny 1: Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego			Cel strategiczny 2: Rozwój społecznie wrażliwy			Cel strategiczny 3: Poprawa konkurencyjności gospodarczej gminy				
	Cele i priorytety nadrzędnych dokumentów strategicznych	1. Wzmocnienie dostępności komunikacyjnej	2. Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej	3. Poprawa stanu infrastruktury technicznej	4. Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz adaptacja do zmian klimatu	1. Poprawa warunków i jakości kształcenia	2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego	3. Wysokiej jakości usługi zdrowotne	4. Integracja i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy	1. Rozwój oferty turystycznej	2. Wspieranie gospodarstw rolnych	3. Wsparcie przedsiębiorczości
	III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu											
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	Obszar I: Małopolsanie											
	1. Małopolskie Rodziny											
	2. Opieka zdrowotna											
	3. Bezpieczeństwo											
	4. Sport i rekreacja											
	5. Kultura i dziedzictwo											

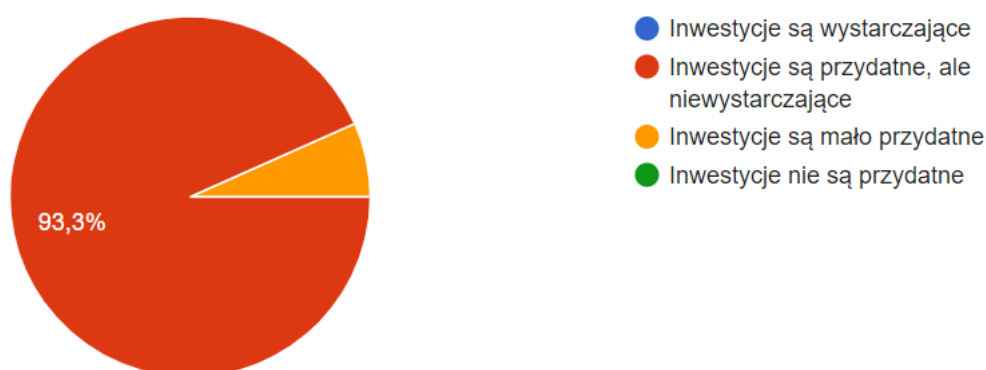
	Cele strategiczne ujęte w Strategii Rozwoju Budzów na lata 2021-2030	Cel strategiczny 1: Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego			Cel strategiczny 2: Rozwój społecznie wrażliwy				Cel strategiczny 3: Poprawa konkurencyjności gospodarczej gminy			
	Cele i priorytety nadrzędnych dokumentów strategicznych	1. Wzmocnienie dostępności komunikacyjnej	2. Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej	3. Poprawa stanu infrastruktury technicznej	4. Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz adaptacja do zmian klimatu	1. Poprawa warunków i jakości kształcenia	2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego	3. Wysokiej jakości usługi zdrowotne	4. Integracja i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy	1. Rozwój oferty turystycznej	2. Wspieranie gospodarstw rolnych	3. Wsparcie przedsiębiorczości
	6. Edukacja											
	7. Rynek pracy											
	Obszar II: Gospodarka											
	1. Innowacyjność											
	2. Konkurencyjność i przedsiębiorczość											
	3. Turystyka											
	4. Transport											
	5. Cyfrowa Małopolska											

	Cele strategiczne ujęte w Strategii Rozwoju Budzów na lata 2021-2030	Cel strategiczny 1: Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego			Cel strategiczny 2: Rozwój społecznie wrażliwy				Cel strategiczny 3: Poprawa konkurencyjności gospodarczej gminy			
		1. Wzmocnienie dostępności komunikacyjnej	2. Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej	3. Poprawa stanu infrastruktury technicznej	4. Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz adaptacja do zmian klimatu	1. Poprawa warunków i jakości kształcenia	2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego	3. Wysokiej jakości usługi zdrowotne	4. Integracja i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy	1. Rozwój oferty turystycznej	2. Wspieranie gospodarstw rolnych	3. Wsparcie przedsiębiorczości
	Cele i priorytety nadrzędnych dokumentów strategicznych											
	6. Gospodarka o obiegu zamkniętym											
	Obszar III: Klimat i środowisko											
	1. Ograniczanie zmian klimatycznych											
	2. Gospodarowanie wodą											
	3. Bioróżnorodność i krajobraz											
	4. Edukacja ekologiczna											

Wyniki ankietyzacji

Przeprowadzona ankietyzacja miała na celu poznanie opinii mieszkańców na temat życia w gminie, głównych problemów i potrzeb oraz opinii na temat wizji przyszłości rozwoju Gminy Budzów. Wyniki ankietyzacji przedstawiono poniżej.

Ankietowanych poproszono o ocenę zasadności prowadzonych w ostatnich latach inwestycji na terenie gminy. Zgodnie z poniższym wykresem największa liczba respondentów wskazała, iż prowadzone inwestycje są przydatne, ale niewystarczające w stosunku do potrzeb i oczekiwań.

Do najbardziej trafnych inwestycji na terenie gminy Budzów w ostatnich latach ankietowani zaliczyli:

- Budowa kanalizacji,
- Budowa Orlika.

Do najmniej trafnych inwestycji na podstawie opinii ankietowanych zaliczono m.in.:

- Budowa tzw. siłowni plenerowych w nieprzemyślanych i niepotrzebnych miejscach,
- Nietrafione inwestycje związane z modernizacją dróg w nieodpowiednich lokalizacjach.

Do inwestycji, które są priorytetowe do wykonania na terenie Gminy Budzów w najbliższych latach ankietowani zaliczyli głównie:

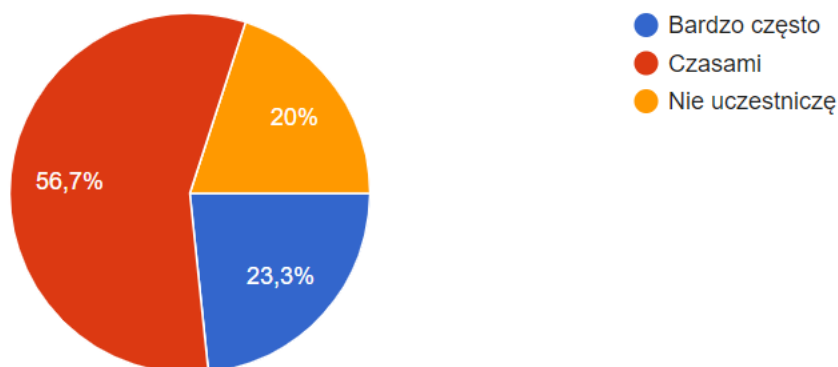
- Modernizacja sieci dróg gminnych – 60% ankietowanych,
- Budowa infrastruktury przy drogach (parkingi, chodniki, zatoki i wiaty przystankowe) – 63,6% ankietowanych,
- Inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową – 53,3% ankietowanych,
- Rozbudowa sieci gazowej – 53,3% ankietowanych,
- Budowa infrastruktury przy drogach (parkingi, chodniki, zatoki i wiaty przystankowe) – 46,7% ankietowanych.

Na pytanie: Jakie jeszcze inwestycje powinny być przeprowadzone w najbliższych latach na terenie Gminy Budzów? Najczęściej ankietowani wskazywali na:

- Budowa hali sportowej,
- Ogólnodostępne place zabaw dla dzieci w każdej miejscowości,

- Rozbudowa sieci gazowej,
- Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

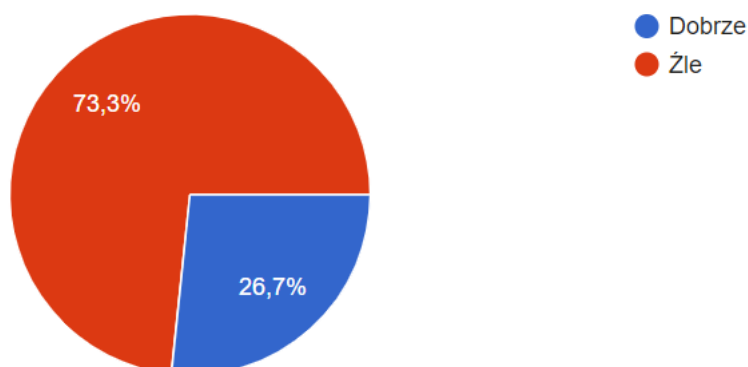
Znaczna część respondentów wskazała na uczestnictwo czasami bądź bardzo często w wydarzeniach kulturalnych (łącznie prawie 80% ankietowanych).

Ankietowanych poproszono o propozycje nowych wydarzeń kulturalnych, które wpłynęłyby na atrakcyjność oferty kulturalnej gminy, a których brakuje na terenie gminy. Mieszkańcy najczęściej wskazywali na:

- Konieczność organizacji koncertów oraz festynów,
- Zwiększenie różnorodności organizowanych wydarzeń kulturalnych na świeżym powietrzu (np. pikniki rodzinne, wydarzenia integrujące mieszkańców z poszczególnych miejscowości),
- Organizowanie większej liczby wydarzeń kulturalnych dla dzieci i młodzieży,
- Konieczność organizacji wydarzeń kulturalnych związanych m.in. z wydarzeniami teatralnymi, spotkaniami artystycznymi, kabaretów.

Rozwiązania komunikacyjne (m.in. transport zbiorowy, infrastruktura rowerowa, dostępność komunikacyjna) na terenie gminy Budzów zostały ocenione negatywnie przez większą liczbę ankietowanych mieszkańców (73,3%).

Ankietowanych niezadowolonych z rozwiązań komunikacyjnych proszono o uzasadnienie odpowiedzi:

- Znaczny niedobór transportu zbiorowego oraz utrudnione funkcjonowanie (słaba punktualność busów, brak połączeń do małych miejscowości na terenie gminy, zły stan techniczny komunikacji zbiorowej),
- Negatywnie oceniona została infrastruktura rowerowa (brak ścieżek rowerowych).

Zdecydowana większość respondentów oceniła pozytywnie poziom bezpieczeństwa na terenie gminy Budzów – 76,7% respondentów odpowiedziało, iż czuje się bezpiecznie na terenie gminy.

Mieszkańców, którzy nie czują się bezpiecznie na terenie gminy poproszono o uzasadnienie.

Najczęściej udzielane odpowiedzi:

- Piraci drogowi na drogach,
- Zbyt duży ruch samochodowy drogach,
- Dzika zwierzyna (sarny, dziki) podchodzące pod zabudowania mieszkalne,
- Brak oświetlenia.

Na pytanie co powinno być wizytówką gminy, największa liczba ankietowanych mieszkańców wybrała z proponowanych odpowiedzi:

- Przyroda – 43,3%,
- Możliwości inwestycyjne – 26,7%,
- Turystyka – 16,7%.

Jako największe atuty gminy zdecydowana większość ankietowanych mieszkańców wskazała na położenie gminy – 83,3% ankietowanych.

Kolejne pytanie dotyczyło potrzeb w zakresie rozwoju gminy. Największa liczba ankietowanych wskazała na konieczność podjęcia działań związanych z rozwojem turystyki oraz promocji gminy. Znaczna część respondentów postulowała w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii w szczególności na obiektach użyteczności publicznej i likwidacji smogu na terenie gminy.

Kolejne pytanie dotyczyło proponowanych inwestycji do realizacji w przypadku posiadania wolnych środków. Najczęściej udzielane odpowiedzi:

- Dofinansowanie do odnawialnych źródeł energii,
- Rozbudowę oświetlenia ulicznego,
- Rozbudowę infrastruktury technicznej (gaz, wodociąg, kanalizacja, internet światłowodowy).

Jako główne problemy w codziennym funkcjonowaniu na terenie gminy respondenci wskazali:

- Brak edukacji ekologicznej (duża liczba śmieci na terenie gminy),
- Dziurawe i nieoświetlone drogi,
- Brak miejsc parkingowych w centrum,
- Niska dostępność komunikacyjna,
- Brak wodociągu i gazu,
- Brak dostosowania obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych,
- Brak dobrego kontaktu gminy z mieszkańcami.

Spis wykresów, tabel, rysunków

<i>Tabela 1. Masa zebranych odpadów komunalnych na terenie gminy Budzów. ....</i>	<i>16</i>
<i>Tabela 2. Masa wyrobów azbestowych [kg] na terenie gminy Budzów. ....</i>	<i>16</i>
<i>Tabela 3. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2015-2020 na terenie gminy Budzów. ....</i>	<i>20</i>
<i>Tabela 4. Liczba wykroczeń na terenie gminy Budzów w latach 2015-2020. ....</i>	<i>22</i>
<i>Tabela 5. Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności na terenie gminy Budzów (stan na 31.12.2020 r.). ....</i>	<i>28</i>
<i>Tabela 6. Analiza SWOT dla gminy Budzów – mocne i słabe strony. ....</i>	<i>35</i>
<i>Tabela 7. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy przestrzennej. ....</i>	<i>60</i>
<i>Tabela 8. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy społecznej. ....</i>	<i>61</i>
<i>Tabela 9. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy gospodarczej. ....</i>	<i>63</i>
<i>Tabela 10. Ocena spójności Strategii Rozwoju Gminy Budzów do 2030 roku z założeniami dokumentów wyższego rzędu. ....</i>	<i>68</i>
<i>Rysunek 1. Granice gminy Budzów. ....</i>	<i>7</i>
<i>Rysunek 2. Procentowy podział gminy Budzów na miejscowości. ....</i>	<i>8</i>
<i>Rysunek 3. Zagrożenie powodziowe na terenie gminy Budzów. ....</i>	<i>17</i>
<i>Rysunek 4. Obszary strategicznej interwencji w Małopolsce. ....</i>	<i>38</i>
<i>Rysunek 5. Społeczne, ekonomiczne i środowiskowe obszary problemowe w Małopolsce. ....</i>	<i>39</i>
<i>Rysunek 6. Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce. ....</i>	<i>39</i>
<i>Wykres 1. Liczba bezrobotnych na terenie gminy Budzów w latach 2015-2020. ....</i>	<i>21</i>
<i>Wykres 2. Charakterystyka bezrobotnych w 2020 roku w podziale na wykształcenie. ....</i>	<i>22</i>
<i>Wykres 3. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Budzów w latach 2015 – 2020. ....</i>	<i>27</i>